

Tytoń, nieletni i większe grzywny »5

Minęło 105 lat. Szczególne wotum w kaplicy Ostrobramskiej »10

Black Friday. Jak zaoszczędzić? »16-17

Plac Katedralny: dzieło przypadku i reprezentacyjne miejsce Wilna »18-19

Tu się rozmieści niemiecka brygada.

Kasčiūnas: „Miasteczko wojskowe zbudujemy na czas”

Fot. ELTA, Dainius Labutis

Minister ochrony kraju Laurynas Kasčiūnas zaprezentował makietę miasteczka wojskowego w Rudnikach, które ma zostać przeznaczone dla niemieckiej brygady. Według KAM, największy projekt infrastruktury wojskowej w historii Litwy ma zostać sfinalizowany do 2027 r. i kosztować 995 mln euro. »2

Odznaczenia państwowe RP dla Polaków na Litwie »12-13

Klasa średnia: jak się ma w naszym kraju? »14-15

**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brigitė Lapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds.online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojc,
Rajmund Klonowski,
Anna Pieszko,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt),
Jolanta Balkiewicz — reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński”

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 2500 egz.

*Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.*

*Redakcja zastrzega sobie pra-
wo do skracania i adiustacji
tekstów.*

*Za treść ogłoszeń redakcja nie
odpowiada.*

*Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są
bieżące z opinią redakcji.*

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIĘSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
Im. Jana Olszewskiego

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Projekt finansowany ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych w
ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy
za Granicą 2024 — regranting”.

Publikacja wyraża jedynie poglądy
autorów i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii
Prezesa Rady Ministrów i Fundacji
„Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Tu się rozmieści niemiecka brygada. Kasčiūnas: „Miasteczko zbudujemy na czas”

Na konferencji prasowej szef Ministerstwa Ochrony Kraju (KAM) poinformował media, że teraz kiedy jest zatwierdzony projekt urbanistyczny, priorytetem jest zatwierdzenie planu inwestycyjnego.

„Przygotowaliśmy plan. Musimy go zatwierdzić na początku grudnia na szczelnie rządowym i ogłosić przetarg na drugi etap. Spółki, z którymi się konsultujemy, twierdzą, że 2,5 roku na budowę to będzie czas napięty, ale możliwy do zrealizowania całego projektu” — oświadczył szef resortu obrony.

995 MLN EURO I 200 HEKTARÓW

Minister Kasčiūnas powiedział, że realizacja projektu ma kosztować ok. 995 mln euro. Teren miasteczka będzie obejmował 200 hektarów. Miasteczko będzie podzielone na dwie części: niemiecką i litewską. W części niemieckiej będzie stacjonowało do 6 tys. żołnierzy, natomiast w litewskiej 200. Zgodnie z założeniami ministerstwa ochrony kraju, jeśli przetarg zostanie ogłoszony pod koniec bieżącego roku, to wyłonienie wykonawcy będzie możliwe na wiosnę roku następnego. „Wszystko można zrobić na czas. Projekt może być rozłożony na etapy. Jeśli trzeba, to w pierwszej kolejności zbudujemy miejsca na technikę, czyli zaczniemy od garażów oraz miejsca do mieszkania. Boisko koszykarskie może zaczekać” — wytłumaczył dziennikarzom polityk.

„LICZNIK RUSZYŁ”

Wcześniej prezydent Gitanas Nausėda, w rozmowie z TV3 wspominał, że

realizacja projektu może zostać być opóźniona o pół roku. Jednak zdaniem ministra teraz żadnych opóźnień nie ma i żadne opóźnienia nie są brane pod uwagę. „Licznik czasu ruszył w grudniu ubiegłego roku. W ciągu tych 11 miesięcy rozpoczęliśmy prace. Pierwszy etap jest realizowany, zakupy trwają, trwa rozminowanie. Zrobiliśmy ok. 30 km dróg wewnętrznych. Są wyposażane pewne strzelnice” — zapewniał dziennikarzy szef resortu.

WĄTEK ŽEMAITAITISA

W poniedziałek trzy partie: socjaldemokraci, Związek Demokratów „W imię Litwy” oraz „Świt Niemna” podpisały umowę koalicyjną. Najwięcej kontrowersji wywołało członkostwo w przyszłej koalicji rządzącej „Świtu Niemna”, którego lider Remigijus Žemaitaitis swą popularność zbudował na antysemitkich wypowiedziach. Nausėda zapewnił, że nie zatwierdzi żadnego partyjnego polityka z tego ugrupowania. Stwierdził,

Minister Kasčiūnas powiedział, że realizacja projektu ma kosztować ok. 995 mln euro. Teren miasteczka będzie obejmował 200 hektarów. Miasteczko będzie podzielone na dwie części: niemiecką i litewską. W części niemieckiej będzie stacjonowało do 6 tys. żołnierzy, natomiast w litewskiej 200.

że „Świt Niemna” powinien poszukać kandydatów wśród technokratów.

Wypowiedzi Žemaitaitisa zostały skrytykowane nie tylko przez polityków na Litwie, ale również poza granicami kraju. Pojawiły się głosy, że ze względu na obecność antysemitów w rządzie Niemcy mogą opóźnić lub zrezygnować z przerzucenia brygady wojskowej do naszego kraju.

„NIEMCY WSZYSTKO DOBRZE ROZUMIEJĄ”

Obecny minister obrony kraju uważa, że takie dywagacje nie mają żadnych podstaw. „Niemcy bardzo dobrze rozumieją, że Litwa to nie Žemaitaitis. Litwa to naród, który chce być wolnym niepodległym i bardzo docenia niemieckie gwarancje bezpieczeństwa” — podzielił się prasą Laurynas Kasčiūnas.

Minister skrytykował też przyszłego premiera Gintautasa Paluckasa. Jego zdaniem ze względu na ambicje jednego człowieka, „chcącego stworzyć liczną koalicję”, teraz Litwa zamiast nawiązywać kontakty z Donaldem Trumpem musi tłumaczyć się, że „rząd nie jest antysemityczny”.

W 2002 r. rząd Niemiec zobowiązał się dyslokować na terytorium Litwy brygadę liczącą do 5 tys. osób. Większa część jednostki ma zostać przerzucana do naszego kraju do roku 2026. Pierwsi Niemcy wojskowi, którzy muszą nadzorować realizację operacji na miejscu, przybyli na Litwę wiosną 2024 r.

**Opr. Antoni Radczenko
na podst. BNS**

Ceremonia ślubowania studentów pierwszego roku Litewskiej Akademii Wojskowej

Fot. ELTA, Julius Kalinskas

Blinken: dalsze wspieranie Ukrainy jest kluczowe dla bezpieczeństwa USA

Szef amerykańskiej dyplomacji Antony Blinken powiedział w środę w Brukseli, że dalsze wspieranie Ukrainy jest kluczowe dla bezpieczeństwa zarówno USA, jak i Europy. Zapewnił, że w najbliższych miesiącach administracja Stanów Zjednoczonych będzie kontynuować to wsparcie.

Blinken spotkał się w środę rano w siedzibie NATO z sekretarzem generalnym Sojuszu Markiem Rutte.

„Odbyliśmy bardzo produktywną rozmowę w sprawie dalszego wspierania Ukrainy w obliczu trwającej rosyjskiej agresji” — powiedział. Zauważył, że sytuacja na froncie stała się bardziej poważna, odkąd Korea Północna wsparła Rosję swo-

imi żołnierzami, którzy biorą udział w walkach. „To wymaga zdecydowanej odpowiedzi i my jej udzielimy” — zapewnił.

Zarówno Blinken, jak i Rutte zauważyli, że nie da się podzielić kwestii bezpieczeństwa na „różne teatry”, czyli wydarzenia w Ukrainie, w regionie Indo-Pacyfiku i na Bliskim Wschodzie. „Sytuacja w Ukrainie ma konsekwencje globalne” — podkreślił szef NATO.

Dodał, że Putin „płaci” reżimom wspierającym jego agresję w Ukrainie: Korei Północnej, której w zamian za żołnierzy przekazuje technologię i broń, Chinom, które obchodzą antyrosyjskie sankcje i wspierają Moskwę, oraz Iranowi, który dostarcza

jej drony i broń. „To wszystko wzmacnia potencjał Putina w wojnie z Ukrainą. Ale nie ma nic za darmo, bo Rosja płaci za te dostawy bronią, technologią i pieniędzmi” — powiedział Rutte. Jak dodał, wzmacnianie tych państw stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa nie tylko Europy, ale także USA, Korei Południowej i Japonii, oraz destabilizuje sytuację na świecie.

Blinken podkreślił, że w ciągu ostatnich czterech lat NATO wzmocniło swoje partnerstwa, m.in. w Indo-Pacyfiku, ale członkowie Sojuszu muszą nadal wzmacniać zdolności przemysłu obronnego oraz zapewnić odpowiednie wydatkowanie środków na obronność.

PAP

Imieniny

14 listopada

Agrypina, Antyda, Damiana, Elżbiety, Filomeny, Klementyna, Laurentego, Mikołaja, Montana, Serapiona, Stefana, Teodota, Wszerada

15 listopada

Alberta, Alfonsa, Artura, Idalii, Józefa, Leopolda, Przybigniewa, Rogera

Cytat dnia

„Trzeba zrozumieć, że wybory się skończyły, że po podpisaniu umowy koalicyjnej bierze się pełną odpowiedzialność za całą pracę” — powiedział w środę dziennikarzom Saulius Skvernelis. W ten sposób lider Związku Demokratów „W Imię Litwy” odpowiedział na pytanie, czy uformowana koalicja rządząca może się rozpaść, zanim w ogóle zacznie pracę.

Liczba dnia

5 mln euro — o tyle rząd postanowił zwiększyć kapitał zakładowy Litewskich Portów Lotniczych (LTOU) w związku z planami otwarcia nowych połączeń lotniczych Litwy z USA, Niemcami, Hiszpanią, Izraelem i innymi ważnymi centrami biznesowymi i politycznymi.

Absolwenci 1957 roku szkoły nr. 26 m. Wilna składają wyrazy współczucia **żonie i córkom**

Józefa Basłyka

z powodu odejścia go do wieczności

Mieszkańcom rejonu wileńskiego będą bezpłatnie rozdawane kompostowniki

Od 11 listopada właściciele gospodarstw indywidualnych oraz stowarzyszenia ogrodnicze mogą bezpłatnie otrzymać kompostowniki. Administracja Samorządu Rejonu Wileńskiego w drodze przetargu publicznego zawarła umowę na zakup kompostowników.

Do tej pory dostarczono około 900 sztuk. Łącznie zostanie zakupionych 5 tys. kompostowników, których zakup i dystrybucja będą odbywać się w kilku etapach.

Jak poinformowała zastępca mera Samorządu Rejonu Wileńskiego dr. Danuta Narbut, korzystanie z kompostowników nie tylko pomaga zmniejszyć ilość odpadów, ale także promuje recykling materiałów organicznych oraz przyczynia się do tworzenia zrównoważonego środowiska.

„Mieszkańcy rejonu wileńskiego zgłosili potrzebę kompostowania odpadów organicznych, dlatego zakupiliśmy kompostowniki, o które mieszkańcy będą mogli się ubiegać już w przyszłym tygodniu. Odpady organiczne, takie jak resztki jedzenia i odpady roślinne, stanowią dużą część odpadów z gospodarstw domowych, dlatego kompostowanie pomaga zmniejszyć ilość odpadów trafiających na składowiska. Ponadto kompost jest doskonałym naturalnym źródłem nawozu. Dlatego możemy śmiało stwierdzić, że kompostownik to nie tylko praktyczne rozwiązanie w zakresie gospodarki odpadami, ale także ważny krok w kierunku tworzenia bardziej zrównoważonego i ekologicznego środowiska” — mówi wicemercer dr. Danuta Narbut.

Na każde gospodarstwo będzie wydany jeden kompostownik.

Kompostowniki są przeznaczone do kompostowania odpadów bytowych po segregacji i sortowaniu.

Materiały nadające się do kompostowania:

- odpady kuchenne: kawałki owoców i warzyw, skórki warzyw, skorupki jaj, torebki, fusy od kawy i ich filtry, podarty papier;
- odpady ogrodowe: liście roślin, skoszona trawa, młode chwa-

Kompostowniki są przeznaczone do kompostowania odpadów bytowych po segregacji i sortowaniu Fot. canva.com

sty (bez dojrzałych nasion), ziemia ze starych doniczek, nawóz królików, kurczaków, koński i krowi.

Do kompostu nie używać: mięsa, ryb, tłuszczów, kości, nabiału, odpadów plastikowych i syntetycznych, chorych roślin, odchodów psów i kotów, chwastów z dojrzałymi nasionami.

Mieszkańcy rejonu wileńskiego, którzy chcą otrzymać kompostownik na odpady zielone, proszeni są o przybycie do spółki komunalnej (zgodnie z obsługiwany terenem) i okazanie dokumentu tożsamości.

ZSA „Nemenčinės komunalininkas” (gmina Awizenie, gmina Bezdany, gmina Bujwidze, gmina Dukszty, gmina Mejszagoła, gmina Niemenczyn, gmina miasto Niemenczyn, gmina Podbrzezcie, gmina Rzesza, gmina Suderwie, gmina Sużany, gmina Zujuny);

ZSA „Nemėžio komunalininkas” (gmina Czarny Bór, gmina Kowalczuki, gmina Ławaryszki, gmina Mariampol, gmina Miedniki, gmina Mickuny, gmina

Niemieź, gmina Pogiry, gmina Rudomino, gmina Rukojnie, gmina Szaterniki).

ZSA „Nemenčinės komunalininkas” zajmie się dystrybucją i rejestracją kompostowników pod adresem **ul. Piliakalnio 50 w Niemenczynie, w każdy wtorek i czwartek w godzinach od 8:00 do 16:00 (przerwa obiadowa: 11:30-12:15). Tel. +370 685 27 660.**

Rejestracja kompostowników przez ZSA „Nemėžio komunalininkas” będzie odbywać się na drugim piętrze Wydziału Gospodarki Odpadami, przy ul. Sodų 23 we wsi Skojdziszki. Dystrybucja odbędzie się przy ul. Sodų 2M, wieś Skojdziszki w każdy dzień roboczy: **od poniedziałku do czwartku w godzinach 7:00-16:00 oraz w piątki od 7:00 do 14:45 (przerwa obiadowa: 11:00-11:45). Tel. +370 5 235 0398.** ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

Większe kary grzywny za sprzedaż wyrobów tytoniowych nieletnim

Honorata Adamowicz

— Wzrosną kary za sprzedaż wszystkich rodzajów wyrobów tytoniowych nieletnim lub osobom, którym sprzedaż jest zabroniona. Przyjęto ustawę o proporcjonalnym zwiększeniu grzywien dla wszystkich. Antanas Matulas i członkowie grupy parlamentarnej zaproponowali jeszcze większe zwiększenie grzywien za papierosy elektroniczne. Moim zdaniem nieletni i tak nie mogą kupić e-papierosów w legalny sposób, dlatego kary za sprzedaż nieletnim e-papierosów i innych wyrobów tytoniowych powinny być jednakowe. Osoby nieletnie e-papierosy przesyłają nielegalnie przez strony internetowe, gdzie nie jest jasne, jaka substancja znajduje się w papierosach i dochodzi do zatrucia. Przypadki zatrucia są liczne i zróżnicowane. W elektronicznych papierosach a także w słodyczach rozpowszechnia się narkotyki. Musimy włożyć więcej wysiłku w zwalczanie pochodzących z zagranicy produktów je zawierających. I proporcjonalnie ustalać grzywny dla sprzedawców tytoniu i innych osób uczestniczących w tym procederze — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” posłanka grupy mieszanej, Ieva Kačinskaitė-Urbonienė.

OD 4 DO 10 TYSIĘCY

Przewodniczący Komisji Zdrowia Antanas Matulas proponował nałożenie wyższych kar za sprzedaż e-papierosów. Sejm nie poparł tej propozycji. Za zmianami głosowało 74 posłów, jeden wstrzymał się od głosu. Zgodnie z decyzją sprzedawcy będą karani jednakową grzywną za sprzedaż wszystkich wyrobów tytoniowych nieletnim. Kary za sprzedaż e-papierosów i innych wyrobów tytoniowych wyniosą od 4 do 6 tys. euro (obecnie do 3 tys. euro), a za powtórne naruszenie — od 6 do 10 tys.

Sejm Litwy przyjął nowelizację Ustawy o kontroli tytoniu. Zostaną zwiększone kary grzywny dla firm sprzedających wyroby tytoniowe, w tym e-papierosy.

euro. Dodatkowo licencje na sprzedaż detaliczną będą trwale anulowane. Spółki będą karane grzywnami od 1,5 do 3 tys. euro za naruszenia dotyczące składu, jakości i oznakowania e-papierosów, a za powtórne naruszenie — grzywnami od 4 do 8 tys. euro.

TRUDNA KONTROLA

— Bardzo trudno jest kontrolować ten system i w praktyce można powiedzieć, że przepisy Republiki Litewskiej dotyczące licencjonowania i sprzedaży nie działają w tym przypadku. Jest tylko jedna rzecz, która tu działa: policja, służby celne i inne specjalne służby wywiadowcze oraz środki zapobiegające przedostawaniu się na terytorium Republiki Litewskiej niekontrolowanych, niejasnych produktów z substancjami narkotycznymi. Wymaga to dodatkowego finansowania naszych instytucji, mam na myśli policję celną i inne służby wywiadowcze — podkreśla Ieva Kačinskaitė-Urbonienė.

NIELEGALNIE, ALE KUPUJĄ...

Tymczasem, młodzież w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” przyznaje, że ostatnio jest o wiele trudniej kupić wyroby tytoniowe, ale to wcale nie oznacza, że nie jest to możliwe.

— Najłatwiej było kupić papierosy podczas pandemii, gdy nosiliśmy maski. Podczas robienia zakupów w kiosku nie było spod niej widać twarzy, a o dokumenty nie zawsze proszono. Obecnie samodzielne kupienie tego rodzaju używek jest prawie niemożliwe, ponieważ wymagane są dokumenty. A więc, żeby kupić trzeba przepłacić. Papierosy kupują nam pełnoletni znajomi, ale trzeba im za to dopłacić dwa euro za paczkę. Nie każdy dorosły się na to godzi, najczęściej prosimy osoby, które „lubią wypić” albo starszych znajomych. Najłatwiej kupić e-papierosy przez internet i z tego większość korzysta — opowiada jeden z nastolatków (imienia i nazwiska nie chciał ujawnić).

Młodzież przyznaje, że ostatnio jest o wiele trudniej kupić wyroby tytoniowe, ale to wcale nie oznacza, że nie jest to możliwe. Fot. pixabay.com

Jak odzyskać kontrolę nad swoim życiem?

Współczesny świat jest kształtowany przez coraz szybsze tempo życia, więc naturalne jest, że ludzie oczekują szybkich rezultatów w każdej sytuacji. Pracowniczka socjalna Karolina Gykarienė zwraca uwagę, że uzależnienie jest chorobą przewlekłą, która dotyka tysiące ludzi na całym świecie i nie ma na nią szybkiego lekarstwa.

TWÓRZMY
zdrowotnie korzystne
NAWYKI!

„To podróż krok po kroku w kierunku nowego życia dla pacjenta i towarzyszącego mu specjalisty, ale najważniejsze jest, aby zrobić pierwszy krok i szukać pomocy” — mówi specjalistka, która od siedmiu lat pracuje w Republikańskim Centrum Chorób Uzależnień.

ALKOHOL NAJWIĘKSZYM WYZWANIEM

W 2023 r. ponad 8 700 osób zwróciło się do Republikańskiego Centrum Chorób Uzależnień (RPLC) o pomoc ambulatoryjną w związku z używaniem substancji psychoaktywnych i ponad 8 300 osób nadużywających alkoholu.

„W ubiegłym roku 4000 osób skorzystało z usług szpitalnych. Ponad 90 proc. z nich było leczonych z powodu uzależnienia od alkoholu. Na podstawie tych danych możemy założyć, że najczęstszym powodem, dla którego ludzie na Litwie szukają pomocy, są wyzwania związane z używaniem alkoholu” — mówi Karolina Gykarienė.

Jej zdaniem alkohol jest najbardziej akceptowalnym społecznym środkiem odurzającym, który kojarzy się z relaksem, świętowaniem i dobrymi emocjami.

„Spożywanie alkoholu w litewskim społeczeństwie jest kojarzone z pewnymi wartościami. Jest to najbardziej widoczne w re-

Według specjalistki RPLC, najczęstszym powodem, dla którego ludzie szukają pomocy na Litwie jest uzależnienie od alkoholu.

klamach napojów alkoholowych i bezalkoholowych, które odwołują się do wspólnoty, jedności, bliskości i kultury” — mówi specjalistka z oddziału RPLC w Szawlach.

Istniały różne zakazy, które miały wpływ na zmniejszenie dostępności i spożycia alkoholu, ale nie zaobserwowano radykalnych zmian, przy czym największa liczba przypadków dotyczy uzależnienia od alkoholu.

TYPOWE ZWLEKANIE Z SZUKANIEM POMOCY

K. Gykarienė akcentuje, że uzależnienie jest chorobą, która „nie dyskryminuje” ze względu na wiek, status społeczny, zawodowy czy majątkowy.

Większość osób poszukujących leczenia uzależnienia od alkoholu jest w wieku 25-35 lat i 45-64 lat. Najczęstszymi grupami wiekowymi poszukującymi leczenia uzależnienia od substancji psychoaktywnych są osoby w wieku 25-34 i 35-64 lat. Według RPLC, najczęstszą grupą wiekową poszukującą pomocy są osoby w średnim wieku, w wieku 35-64 lat, ale coraz częściej zgłaszają się także osoby młodsze.

„Im wcześniej dana osoba szuka pomocy, tym bardziej prawdopodobne jest, że otrzyma ją na czas. Pokazuje to również, że ludzie zapadają na choroby uzależnień w coraz młodszych wieku.

7.>>

6.>>

Niemniej jednak ludzie nadal szukają pomocy po 10 lub 25 latach stosowania substancji. W tym przypadku uzależnienie wywarło głęboki wpływ na życie danej osoby, ale jej strata zmusza ją do zmiany zachowania i szukania informacji i pomocy” — mówi specjalistka.

Odwlekanie szukania pomocy można wytłumaczyć jedynie zaprzeczaniem problemowi, które jest nieodłącznym elementem mechanizmu choroby. Zdaniem pracowniczki socjalnej, potrzeba sporo wysiłku i czasu, aby dana osoba potrafiła przyznać, że używanie poszczególnej substancji stanowi dla niej problem.

„Jak długo zwlekałeś z pójściem do dentysty, bo myślałeś, że ból zęba minie? To samo dzieje się z kimś, kto zauważa zmianę w zachowaniu swoim lub swoich bliskich” — dzieli się codziennym przykładem specjalistka.

UZALEŻNIENIE JEST CHOROBA RODZINNA

Ważne jest, aby pamiętać, że często krewni zaczynają żyć życiem kogoś innego, próbując kontrolować i pomagać cierpiącemu. Nazywa się to uzależnieniem pośrednim lub współuzależnieniem. Pojedynczy uzależniony może mieć wpływ na od 1 do 10 osób w swoim otoczeniu, dlatego ważne jest, aby szukać pomocy nie tylko od uzależnionego, ale także od współuzależnionego.

„Zdarza się, że z desperacji i nie wiedząc, jak pomóc, krewni spłacają długi chorego i usprawiedliwiają go. Powinniśmy pozwolić choremu doświadczyć konsekwencji jego zachowania i zrozumieć niewygodę sytuacji. W przeciwnym razie chęć zmiany i wyzdrowienia zaczyna ustępować” — mówi specjalistka.

Podkreśla, że jeśli doświadczamy zmian w jakości snu, trudności z koncentracją i zwiększonej drażliwości, należy skontaktować się z RPLC w celu uzyskania pomocy. Więcej informacji (oznaki współuzależnienia, sposoby pomocy i test współuzależnienia) można znaleźć na stronie www.pagalbasau.lt.

ZMIANA PRZEKONAŃ PACJENTÓW

Według specjalistki z oddziału RPLC w Szawłach, statystycznie więcej mężczyzn niż kobiet jest leczonych w ośrodku, chociaż fizjologicznie kobiety mogą szybciej rozwijać uzależnienie. Dlatego K. Gykarienė zachęca ludzi do zwracania uwagi na zachowanie swoich krewnych i sprawdzania oznak uzależnienia.

„Ludzie, którzy są uzależnieni, odczuwają silny głód substancji i mają trudności z kontrolowaniem ilości, którą spożywają, początkiem lub końcem. Z czasem osoby uzależnione tracą zainteresowanie z angażowania się w inne czynności, które wcześniej sprawiały im przyjemność. Pomimo szkodliwych konsekwencji, nie jest możliwe zaprzestanie używania przez dłuższy czas” — mówi.

Uzależnienie może prowadzić do różnych strat: osobistych, społecznych, finansowych, a nawet zdrowotnych. Zmieniają się relacje z rodziną, zmniejsza się krąg krewnych, praca zajmuje dużą część dnia, zainteresowania stają się węższe, a codzienna rutyna jest coraz bardziej wypełniona konsumpcją szkodliwych substancji i radzeniem sobie z konsekwencjami konsumpcji do następnego epizodu.

„Kiedy osoba idzie na leczenie uzależnienia, przynosi ze sobą zestaw przekonań, doświadczeń i obaw, a profesjonalści to ludzie, którzy pomagają im zmienić te przekonania w sposób, który pozwala im wyzdrowieć i pokazuje im, jak żyć inaczej. Pierwsze lata są zwykle najtrudniejsze, kiedy ludzie muszą ponownie zweryfikować swoje wartości i dopasować się do swojego kręgu społecznego. Radość życia powraca z czasem. Ważne jest monitorowanie objawów nawrotu choroby i stosowanie się do zaleceń specjalistów” — mówi Gykarienė.

POMOC W POWROCIE DO NORMALNEGO ŻYCIA

„Uzależnienie to choroba, do której doskonale pasuje powiedzenie „Jeden na polu walki to nie żołnierz”. Wszystko zaczyna się od

Odwlekanie szukania pomocy można wytłumaczyć jedynie zaprzeczaniem problemowi, które jest nieodłącznym elementem mechanizmu choroby. Zdaniem pracowniczki socjalnej, potrzeba sporo wysiłku i czasu, aby dana osoba potrafiła przyznać, że używanie poszczególnej substancji stanowi dla niej problem.

gotowości danej osoby do porzucenia lub przynajmniej zmniejszenia ilości substancji, których używa” — podkreśla.

Rozmówcy zachęca ludzi do kontaktu z lekarzem rodzinnym lub podstawowym ośrodkiem zdrowia psychicznego, gdzie doradcy ds. uzależnień oferują bezpłatne i anonimowe porady.

K. Gykarienė mówi, że specjaliści pracujący z osobami uzależnionymi nie dają pacjentom złudzenia, że mogą usunąć swoje uzależnienie, jak zapalenie wyrostka robaczkowego, a następnie wrócić do normalnego trybu życia.

„Nie ma pigułki ani innej metody, która może szybko i skutecznie pomóc ci wyzdrowieć, ale nie mówimy o tym. Jesteśmy głęboko w trakcie rekonwalescencji, uczymy się, jak żyć na nowo” — mówi.

Według specjalistki osoba, która przestała używać alkoholu lub innych substancji, hazardu, zdaje sobie sprawę, że nawet po 20 latach uzależnienie będzie dla niej niebezpieczne.

„Najważniejsze jest, aby o tym rozmawiać, wyrażać swoje obawy i szukać pomocy. Specjaliści są gotowi pomóc ci zrozumieć, jak poważny jest twój problem i pomóc znaleźć trzeźwe, godne życie” — zapewnia Gykarienė.

Zam. 2828

Projekt „Twórzmy korzystne dla zdrowia nawyki” jest wspierany finansowo ze środków Państwowego Funduszu Wzmacniania Zdrowia Społecznego, którym zarządza Ministerstwo Ochrony Zdrowia

Teatr Wierszalin odwiedzi Wilno i Soleczniki z programem „Tańczyć Konrada”

Anna Pieszko

W programie znajdują się spotkania z aktorami, koncerty chopinowskie, wystawa fotogramów „Tańca Konrada” na drewnie oraz rozmowy z reżyserem i twórcami o Mickiewiczu i romantyzmie. Głównym wydarzeniem będzie spektakl „Tańczyć Konrada”, w którym zabrzmie Wielka Improwizacja Konrada z III części „Dziadów”, połączona z genialną muzyką Chopina i mistrzowską ekspresją tancerza baletu.

KOLEJNA NIEZWYKŁA INTERPRETACJA TWÓRCZOŚCI WIESZCZA

Przed dwoma laty Teatr Wierszalin prezentował wileńskiemu widzowi twórczość Mickiewicza, realizując na Wileńszczyźnie pomysł „Objazdu mickiewiczowskiego wzorem Reduty na Litwie”. Tym razem w ramach projektu „Kultura inspirująca” przywozi na Litwę kolejną niezwykłą interpretację twórczości związanego z Wilnem Wieszcza.

— Jesteśmy pogrążeni w studiach nad Mickiewiczem od wielu lat, a że po raz kolejny możemy jego twórczość w naszej wizji przywieźć do Wilna, a potem do Solecznik, to jesteśmy z tego powodu bardzo szczęśliwi. Wydaje się nam, że to jest bardzo silny element integrujący Polaków. My, mieszkańcy pogranicza — bo Teatr Wierszalin jest tuż przy wschodniej granicy Polski — dzięki wspaniałym utworom Mickiewicza możemy wspólnie kontemplować ten nastrój kresowości, kresowej polszczyzny, atmosferę tej Polski, którą jeszcze widzimy na fotografiach Jana Bułhaka, która zachwyca i emanuje z frazy mickiewiczowskiej. Ta Polska, która jest dla jednych Litwą, dla innych Polską, dla innych jeszcze jest Białorusią, dzięki wspaniałej twórczości Mickiewicza stanowi ojczyznę — polszczyznę — podkreśla w rozmowie

Znany już wileńskiej widowni Teatr Wierszalin z Supraśla zaprezentuje niebawem program teatralny „Tańczyć Konrada”, który odbędzie się w dniach od 20 do 24 listopada 2024 r. w Wilnie oraz Solecznikach.

z „Kurierem Wileńskim” Piotr Tomaszuk, dyrektor Teatru Wierszalin z Supraśla, reżyser projektu.

UWB, UWIRATUSZ

Swoją podróż na Litwie teatr otwiera projekcją przedstawienia teatralnego zagrane w telewizji pt. „Dziady — Noc Druga”, która odbędzie się 20 listopada 2024 r. w Filii UwB w Wilnie. Projekcja zostanie poprzedzona o godz. 17:00 wykładem „»Dziady« — wyobrażenia poety, słowo, wizja teatralna” profesora dr hab. Jarosława Ławskiego, znawcy kultury romantyzmu.

Kolejnego dnia, 21 listopada, o godz. 18:00 w Ratuszu Wileńskim odbędzie się wernisaz wyjątkowych,

bo wykonanych na drewnie fotogramów „Tańczyć Konrada”, autorstwa Magdaleny Rybij. Zaś o godz. 19:00 w sercu Wilna nie lada gratka dla miłośników muzyki poważnej — zabrzmie tu koncert fortepianowy muzyki Fryderyka Chopina w wykonaniu Aleksandry Świąt, specjalistki od historycznych instrumentów, wielokrotnej laureatki konkursów chopinowskich.

Natomiast już w piątek i sobotę, 22 oraz 23 listopada o godzinie 18:00, widzowie są zapraszani do historycznej sali Uniwersytetu Wileńskiego, gdzie będą mogli podziwiać Wielką Improwizację wadzącego się z Bogiem Mickiewiczowskiego Konrada.

9.>>

W spektaklu zabrzmie Wielka Improwizacja Konrada z III części „Dziadów” połączona z genialną muzyką Chopina i mistrzowską ekspresją tancerza baletu

8.>>

— Wydarzenie główne, czyli spektakl „Tańczyć Konrada”, odbędzie się w historycznej Sali Uniwersytetu Wileńskiego, miejscu, gdzie Mickiewicz bywał, co już jest podwójnym wzruszeniem. W roli Konrada wystąpi czołowy aktor Teatru Wierszalin Rafał Gąsowski, taneczne improwizacje wykona Bartosz Zysk z Polskiego Baletu Narodowego, dodatkowo improwizacje fortepianowe na żywo zagra wybitna pianistka Aleksandra Świąt. Można powiedzieć, że dzieje się tu kosmos emocji — zapowiada Dariusz Matys, aktor Teatru Wierszalin, który jako Demiurg lub alter ego pisarza opowie o studentach Uniwersytetu Wileńskiego, filomatach i filaretach, męczonych, więzionych i wywożonych przez władze carskie w głąb Rosji za to, że byli Polakami.

Idea, aby zatańczyć Wielką Improwizację Konrada z III części „Dziadów” Adama Mickiewicza narodziła się trzy lata temu.

— Myśmy tym razem zadali pytanie, jak te słowa Mickiewicza uskrzydlić wizją plastyczną, która będzie przemawiała nie tylko przy pomocy słów, ale też przy pomocy obrazu, metafory, przy pomocy czegoś, co można powiedzieć, jest „jaskinią cieni” w rozumieniu platońskim. Słowa Wielkiej Improwizacji zostały uzupełnione tą wizją platońską, czyli tańcem, plastycznymi cieniami budowanymi na kurtynach tiulowych, no i przede wszystkim muzyką, muzyką Chopina. Kiedy słuchamy Mickiewicza, to musimy też usłyszeć we frazie mickiewiczowskiej frazę Chopina. Połączenie żywiołu wspaniałej chopinowskiej muzyki wykonywanej na żywo na solidnym koncertowym instrumencie, do tego żywioł tańca, ruchu, improwizacji tanecznej wywołuje w efekcie piorunujące wrażenie, dając widzowi poczucie obcowania z syntezą wszystkiego, co w polskim romantyzmie jest najcenniejsze i najpiękniejsze — podkreśla Piotr Tomaszuk.

Po spektaklach w piątek i sobotę odbędzie się też spotkanie z artystami, które poprowadzi prof. UwB Krzysztof Korotkich.

Liczba miejsc na widowni jest ograniczona, dlatego osoby, które zechcą obejrzeć spektakl, proszone są o wcześniejszą rezerwację wstę-

■ Piotr Tomaszuk Fot. FB

pu na przedstawienie „Tańczyć Konrada” w Sali Teatralnej Uniwersytetu Wileńskiego w dniu 22 listopada albo 23 listopada. Rezerwacji można dokonać telefonicznie: +37052791879 lub przesyłając zapytanie na adres e-mail: amm@muzejus.vu.lt

REJON SOLECZNICKI

Natomiast w niedzielę, 24 listopada, w tych wyjątkowych

wydarzeniach będą mieli możliwość uczestniczyć mieszkańcy rejonu sołecznickiego. W zabytkowych wnętrzach Pałacu Balińskich w Jaszunach o godz. 14.00 odbędzie się koncert fortepianowy muzyki F. Chopina w wykonaniu Aleksandry Świąt. W tym samym dniu w Centrum Kultury w Solecznikach o godz. 16 goście są zaproszeni na wernisaż wystawy fotograficznej Magdaleny Rybik „Tańczyć Konrada”. Natomiast o godz. 17.00 widzowie będą mogli obejrzeć spektakl teatralny „Tańczyć Konrada”. — Niesamowite jest to, że myśli i emocje Mickiewicza przywozimy na Wileńszczyznę, umieszczamy je w tych miejscach, w tych ścianach, na tych ulicach, w tym krajobrazie, który on miał przed oczami, kiedy je pisał. To jest dla nas, jako artystów i wykonawców, przeżycie ogromne. Bo gdyby nie jego emocje i jego utwory, to jako naród obecnie bylibyśmy inni. Mam głębokie przekonanie, że Mickiewiczowi zawdzięczamy polskość — podsumowuje Piotr Tomaszuk. ■

Fot. materiały nadesłane

■ Spektakl „Tańczyć Konrada” zostanie zaprezentowany w Wilnie i Solecznikach

Szczególne wotum w kaplicy Ostrobramskiej

Justyna Giedrońc

Wśród tysięcy wotów okrywających ołtarz i ściany kaplicy Ostrobramskiej jest jedno szczególne, niepodpisane, ale wielkie w swoim przekazie.

— Przed 105 laty naprzeciw ołtarza umiejscowiono srebrną tabliczkę od Józefa Piłsudskiego z napisem „Dzięki Ci Matko za Wilno”. Jest to dziękczynne wotum, które Marszałek Piłsudski złożył w 1919 r. w podzięk za to, że jego żołnierze wyzwolili w kwietniu tego roku Wilno od bolszewików. Słowa podzięk Marszałek skierował do Matki Boskiej Ostrobramskiej, którą uważał za swoją patronkę — opowiada historyk Paweł Giedrońc.

Jonas Šavėla, kierownik Centrum Administracyjnego w Ostrej Bramie mówi, że tradycja składania wotów dziękczynnych jest niezwykle cenną spuścizną i jest nadal pielęgnowana.

— Wota dziękczynne w podzięk za łaski doznane od Matki Miłosierdzia ludzie przynoszą do zakrystii. Następnie są one rejestrowane. Część wotów jest umieszczana nad wejściem do kaplicy Ostrobramskiej, część trafia do skarbcza, gdzie jest przechowywana

w specjalnie do tego przeznaczonych szufladach — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Jonas Šavėla.

Zaznacza, że wotum dziękczynne to niekoniecznie srebrna lub złota tabliczka czy serduszko.

— Wotum to przede wszystkim symbol osobistego dziękczynienia. Nazwa pochodzi od łacińskiego słowa „wotum”, które oznacza podziękę, prezent. A prezenty mogą być różne, dlatego ludzie przynoszą przedmioty, na które ich stać i które są bliskie ich sercu. Wota przyjmują więc różne postacie i kształty. Są to srebrne kielichy, medaliony, pierścionki, obrazki czy różańce. Każdy przedmiot jest wyrazem podzięk Matce Miłosierdzia za doznane łaski. Z zasady ludzie przynoszą srebrne serduszka, często z wygrawerowanymi wyrazami wdzięczności. Każdy może przynieść swoje wotum i zostawić w zakrystii — wyjaśnia kierownik centrum.

W świątyni Ostrobramskiej znajduje się ponad sześć tysięcy wotów.

— Według danych ogłoszonych przez Muzeum Dziedzictwa Kościelnego w kaplicy znajduje się 2 500

wotów, dodatkowo ponad 4 tys. przechowywanych jest w skarbcu — zaznacza rozmówca.

Najstarsze wotum, o jakim wiadomo, zostało ofiarowane przez mieszkańców Wilna w 1671 r. Miała to być tabliczka, na której przedstawiono cudowne wydarzenie — uratowanie zmarłego dziecka, którego rodzice biegli po ratunek do Matki Boskiej Ostrobramskiej. Wotum to zniszczył pożar.

Jednak już w XVIII w. wotów było tyle, że karmelici boski w 1799 r. mogli przeznaczyć 51 umieszczonych na ołtarzu wotów na posrebrzenie i pozłocenie blachy zdobiącej frontową część ołtarza. Z biegiem czasu ilość wotów ciągle się zwiększała. Były one umieszczane nie tylko obok obrazu Matki Boskiej Ostrobramskiej, lecz i na całym ołtarzu.

Z opisu kaplicy Ostrobramskiej z 1844 r. wynika, że znajdowało się tam blisko 800 wotów, natomiast w 1856 r. naliczono aż 1 438. Dokładny spis za okres 1884–1927 pokazuje, że w ciągu czterdziestu czterech lat złożono 2 539 wotów dziękczynnych. Najwięcej ich ofiarowano w czasach niepokojów i wojen (w latach 1903–1906 i 1914). ■

Przed 105 laty naprzeciw ołtarza umiejscowiono srebrną tabliczkę od Józefa Piłsudskiego z napisem „Dzięki Ci Matko za Wilno” Fot. Marian Paluszkiwicz

Kandydaci do tytułu Polak Roku 2024

Renata Brasel

Kierowniczka artystyczna
Polskiego Zespołu
Artystycznego Pieśni
i Tańca „Wilia”

Robert Duchniewicz

Prawnik, polityk i samorządowiec,
wiceprzewodniczący LS DP,
od 2023 r. mer
rejonu wileńskiego

Renata Dunajewska

Dziennikarka polskiej
redakcji radiowej litewskiego
nadawcy publicznego LRT

Janina Gieczewska

Wieloletnia redaktorka podręczników,
wieloletnia społeczniczka w ZPL
i innych organizacjach, w latach 2001–
2019 przewodnicząca Polskiej Sekcji
Wileńskiej Wspólnoty Więźniów
Politycznych i Zesłańców

ks. Henryk Naumowicz

proboszcz parafii
w Szumsku

Konstanty Radziwiłł

Były ambasador Rzeczypospolitej
Polskiej na Litwie

Marzena Suchocka

Choreograf Polskiego Zespołu
Artystycznego Pieśni i Tańca
„Wilia”

Waldemar Szełkowski

Nauczyciel historii w Gimnazjum im.
Józefa Ignacego Kraszewskiego
w Wilnie

Helena Szymanel

Emerytowana pracowniczka
Litewskiego Centralnego
Archiwum Państwowego
w Wilnie

Dariusz Żybort

Lekarz, prezes Społecznego Komitetu
Opieki nad Starą Rossą, inicjator
corocznych kwest
„Pomnikom Rossy”

Plebiscyt Czytelników „Kuriera Wileńskiego” – „Polak Roku 2024”

Zgłaszany kandydat:.....

Imię, nazwisko:.....

Adres:.....

Telefon zgłaszającego:.....

Zgłoszenia (liczba kuponów nie jest ograniczona, w jednej kopercie może być dowolna liczba kuponów) prosimy nadsyłać do 31 grudnia br. na adres redakcji: Birbynių g. 4a, 02121 Vilnius z dopiskiem „Polak Roku 2024”. Kuponów można również wrzucać do specjalnej skrzynki, która jest umieszczona w recepcji Domu Kultury Polskiej w Wilnie. Dane kontaktowe są opcjonalne – w przypadku ich braku zgłaszający nie uczestniczy w konkursie dla głosujących.

Wręczono odznaczenia państwowe RP dla zasłużonych Polaków na Litwie

Honorata Adamowicz

Z tej okazji w Domu Kultury Polskiej w Wilnie odbyła się uroczystość wręczenia odznaczeń państwowych nadanych w dniach 5 marca i 29 kwietnia 2024 r. przez prezydenta RP Andrzeja Dudę obywatelom Litwy zaangażowanym w działalność na rzecz społeczności polskiej na Litwie oraz popularyzującym polską kulturę i tradycje narodowe.

„Wydarzenia listopada 1918 r. mogą wydawać się niektórym z nas odległą przeszłością. Świat bez internetu i telefonów komórkowych wydaje się nam obecnie zupełnie obcy, nie mówiąc nawet o świecie bez telewizorów, lodówek czy autostrad. Od czasu wspomnianych dziś przez nas wydarzeń minęło 106 lat. Nie mówię o tym jednak, by czynić pamięć o tym epokowym wydarzeniu odległą. Wspominam o tym, by podkreślić jak niezwykle zjawiskami są świadomość narodowa i pragnienie wolności, które przetrwały w narodzie polskim

W poniedziałek, 11 listopada polska społeczność na Litwie obchodziła 106. rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę.

123 lata” — mówił podczas uroczystości chargé d'affaires a.i. RP na Litwie Andrzej Dudziński.

„NIEPODLEGŁOŚĆ NIE JEST NAM DANA RAZ NA ZAWSZE”

Andrzej Dudziński zaznaczył, że zarówno trudna historia, jak i obecna sytuacja międzynarodowa, przypominają nam jednak, że niepodległość nie jest nam dana raz na zawsze. Za wolność swojego kraju giną dzisiaj Ukraińcy, w dużej mierze właśnie Ci, którzy wychowywali się już w wolnej ojczyźnie. Przypominał także o ostatnich wydarzeniach w Gruzji i Mołdawii, które pokazują, jak decyzje obywateli i często niewielka nawet różnica głosów, mogą decydować o przyszłości państwa. Podkreślił, że w chwili refleksji warto zastanowić się zarówno nad naszą osobistą rolą w budowie ojczyzny, w znacznie bardziej sprzyjających okolicznościach niż te, jakie miały miejsce 106 lat temu oraz pamiętać o tych, których poświęcenie dało nam tę szansę.

„POLSKĘ I LITWĘ ŁĄCZY WIĘCEJ NIŻ DZIELI”

„W tym roku przypada 30. rocznica podpisania Traktatu o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską. Zdajemy sobie sprawę, że Polskę i Litwę łączy zdecydowanie więcej niż dzieli. Nie tylko historia, obejmująca wspaniałe dzieje Rzeczypospolitej Obojga Narodów, dwukrotne odzyskiwanie niepodległości po I wojnie światowej i po upadku Związku Radzieckiego, doświadczenie komunizmu i rosyjskiego imperializmu, ale także obecna sytuacja geopolityczna.

Oba nasze kraje stały się po upadku sowieckiego imperium pełnoprawnymi członkami zachodniego świata — państwami Unii Europejskiej stanowiącymi zarazem wschodnią flankę NATO, przodującymi we wsparciu dla walczącej Ukrainy, z którą współpracujemy także w ramach wspólnego formatu — Trójkąta Lubelskiego” — podkreślił Andrzej Dudziński.

13.>>

W DKP wręczono odznaczenia państwowe obywatelom Litwy zaangażowanym w działalność na rzecz społeczności polskiej na Litwie oraz popularyzującym polską kulturę i tradycje narodowe

12.>>

**OSOBA, KTÓRA PRZEZ CZTERY LATA
DBAŁA O KULTURĘ POLSKĄ**

Podczas uroczystości *chargé d'affaires* RP podziękował Dorocie Mamaj — dyrektorce Instytutu Polskiego, osobie, która przez minione cztery lata dbała o kulturę polską w Wilnie i na Wileńszczyźnie.

„Cóż cztery lata to dużo i mało. Dwa lata pandemii to okres, kiedy kultura została zamknięta w domach. Pracowaliśmy w systemie online. Oglądaliśmy spektakle kupując bilety przez internet. Natomiast dwa lata pozostałe to już była naprawdę intensywna praca. Wszystkim państwu serdecznie dziękuję; starałam się tą swoją pracę wykonać najlepiej, jak tylko potrafię. Wyjeżdżam z Wilna z podniesioną głową. Mam nadzieję, że zostawiam po sobie dobre wspomnienia. Udało nam się dotrzeć do większych i małych miast na Litwie, kulturę woziliśmy wszędzie. Dla nas Litwa to nie jest tylko Wilno, aczkolwiek wszyscy je kochamy, ale są to również mniejsze miejscowości. Bardzo państwu serdecznie dziękuję, mam nadzieję, że mój następca, który rozpocznie pracę 1 grudnia, będzie kontynuował to, co żeśmy przez cztery lata z moim wspaniałym zespołem w Instytucie Polskim próbowali realizować — powiedziała Dorota Mamaj.

**UROCZYSTOŚĆ
UŚWIETNIŁ KONCERT**

Uroczystość uświetnił koncert „Chwytaj dzień”, podczas którego przeboje Zbigniewa Wodeckiego zaśpiewał Robert Rozmus. Na scenie usłyszeć było można wielkie przeboje z ogromnego i różnorodnego repertuaru Zbigniewa Wodeckiego. Robert Rozmus zaśpiewał doskonale znane wszystkim utwory, jak m.in.: „Izolda”, „Zaczynj od Bacha”, „Z tobą chcę oglądać świat”, „Lubię wracać tam, gdzie byłem”, „Chałupy welcome to”, ale także te mniej znane, choć równie piękne, jak np.: „Godność”, „Chwytaj dzień”, „Nauczmy się żyć obok siebie”.

Natomiast Hymny państwowe uroczystości wykonali uczniowie polskiego Gimnazjum im. Longina Komołowskiego w Połukniu.

Hymny wykonali uczniowie polskiego Gimnazjum im. Longina Komołowskiego w Połukniu

Andrzej Dudziński zaznaczył, że zarówno trudna historia, jak i obecna sytuacja międzynarodowa, przypominają nam jednak, że niepodległość nie jest nam dana raz na zawsze. Za wolność swojego kraju giną dzisiaj Ukraińcy, w dużej mierze właśnie Ci, którzy wychowywali się już w wolnej ojczyźnie.

WRĘCZENIE ODZNACZEŃ

W ramach obchodów 106. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, *chargé d'affaires* a.i. RP na Litwie Andrzej Dudziński wręczył odznaczenia państwowe nadane w dniach 5 marca i 29 kwietnia 2024 r. przez prezydenta RP Andrzeja Dudę obywatelom Litwy zaangażowanym w działalność na rzecz społeczności polskiej na Litwie oraz popularyzującym polską kulturę i tradycje narodowe.

Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi RP za wybitne zasługi w działalności na rzecz popularyzowania polskiej kultury i zachowania tradycji narodowych odznaczonych zostali:

- Henryk Kasperowicz;
- Stefania Tomaszun.

Złotym Krzyżem Zasługi RP za zasługi w popularyzowaniu polskiej kultury odznaczonych zostali:

- German Komarowski;
- Ali Aleksander Melech (odznaczenie odebrała córka Isena Zakarauskienė);

Za zasługi dla społeczności polskiej na Litwie, za rozwijanie polsko-litewskiej współpracy na rzecz zachowania i upamiętniania wspólnego dziedzictwa narodowego odznaczony został:

- ks. Józef Makarczyk.

Srebrnym Krzyżem Zasługi RP za zasługi w rozwijaniu polsko-litewskiej współpracy sportowej odznaczonych zostali:

- Marian Kaczanowski;
- Mirosław Leszczewski.

Brązowym Krzyżem Zasługi RP za zasługi w działalności na rzecz społeczności polskiej na Litwie odznaczonych zostali:

- Hanka Grzybowska;
- Władysława Miksza.

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej **Medale „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej”** otrzymali:

- Dariusz Lewicki;
- Diana Olejnik;
- Jan Sienkiewicz;
- Michał Treszczyński.

Fot. Wilnoteka, Waldemar Dowejko

Kręgosłup silnej gospodarki: jak klasa średnia ma się na Litwie

Antoni Radczenko

Z badań upubliczniczonych przez Swedbank wynika, że do klasy średniej zalicza się 51 proc. respondentów. 7 proc. zaliczyło siebie do wyższej klasy średniej. Natomiast 34 proc. badanych oświadczyło, że należy do niższej klasy średniej. Z kolei 8 proc. ankietowanych powiedziało, że jest przedstawicielem klasy ubogich. W porównaniu z rokiem 2023 liczba takich osób wzrosła o 2 proc.

SKURCZYŁA SIĘ O 3 PROC.

Zgodnie z oficjalną definicją przedstawiciel klasy średniej to osoba, która posiada oszczędności, chociażby raz do roku jest w stanie wyjechać na zagraniczne wakacje oraz posiada nabytą nieruchomość. W porównaniu z rokiem 2023, w roku obecnym, klasa średnia skurczyła się o 3 proc. „Choć klasa średnia zmniejszyła się o 3 proc., to nadal stanowi ponad 50 proc. mieszkańców kraju” — podkreśliła w specjalnym oświadczeniu szefowa Instytutu Finansów Swedbanku Jūratė Cvilikenė.

53 proc. respondentów oświadczyło, że wystarczy im absolutnie środków finansowych na przeżycie. 24 proc. stwierdziło, że jest w stanie kupić rzeczy droższe bez zbędnego oszczędzania. 21 proc. ankietowanych oświadczyło, że wystarczy im pieniędzy tylko na podstawowe potrzeby.

WAŻNY WSKAŹNIK W SEKTORZE GOSPODARCZYM

Najczęściej, jak pokazuje sondaż, do klasy średniej zaliczają siebie osoby w wieku 26–35 lat, kobiety, rolnicy, osoby zajmujące kierownicze stanowiska oraz specjaliści.

Ponad 50 proc. mieszkańców Litwy zalicza siebie do klasy średniej. Ekonomista Aleksandras Izgorodinas uważa, że litewska klasa średnia ma się dobrze, co dodatnio wpływa na gospodarkę państwa.

Klasa średnia jest bardzo ważnym wskaźnikiem dotyczącym sytuacji w sektorze gospodarczym — mówi Aleksandras Izgorodinas

Fot. ELTA, Dainius Labutis

W roku 2024 najniższe wynagrodzenie brutto wynosi 924 euro, netto — 708. Z danych Departamentu Statystyki wynika, że w naszym kraju na 1,5 mln osób pracujących tych otrzymujących najniższe wynagrodzenie miesięczne jest 200 tys. Zarabiających od 1 000 do 2 000 „na papierze” — 467 tys. osób. Natomiast zarabiających od 2 000 do 3 000 tys. ok. 270 tys. mieszkańców.

— Klasa średnia jest bardzo ważnym wskaźnikiem dotyczącym sytuacji w sektorze gospodarczym. Mocna klasa średnia pokazuje, na ile mamy do czynienia z mocnym kręgosłupem gospodarczym. Głównym wskaźnikiem dotyczącym klasy średniej jest ten, na ile ta część społeczeństwa

potrafi jakościowo i godnie żyć. Liczy się także możliwość odkładania części środków. Musimy stwierdzić, że w przypadku Litwy klasa średnia się rozwija. Badania społeczne za październik bieżącego roku pokazały, że ocena własnej perspektywy finansowej była najwyższa w ciągu całej historii. Takie badania są prowadzone od 2001 r. — oświadcza w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” ekonomista Aleksandras Izgorodinas.

MINIMALNE WYNAGRODZENIE A KLASA ŚREDNIA

Zgodnie z klasyfikacją Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) na Litwie do klasy średniej mogą być zaliczane osoby zarabiające miesięcznie od 1 363 do 3 634 euro miesięcznie przed odliczeniem podatków. „Na rękę” odpowiednio wychodzi 930–2 200 euro.

14.>>

Zdaniem naszego rozmówcy niższy pułap jest stanowczo za niski.

— Na Litwie wzrosło minimalne wynagrodzenie. Wynosi teraz prawie tyle samo, co niższy pułap wynagrodzenia średniego. Sądzę, że to jest niewystarczająca suma. Dlatego, mówiąc o klasie średniej, trzeba mówić o większych liczbach — podkreślił Izgorodinas.

W roku 2024 najniższe wynagrodzenie brutto wynosi 924 euro, netto — 708. Z danych Departamentu Statystyki wynika, że w naszym kraju na 1,5 mln osób pracujących tych otrzymujących najniższe wynagrodzenie miesięczne jest 200 tys. Zarabiających od 1 000 do 2 000 „na papierze” — 467 tys. osób. Natomiast zarabiających od 2 000 do 3 000 tys. ok. 270 tys. mieszkańców.

PERSPEKTYWY, FINLANDIA I KRAJE BAŁTYCKIE

Ekonomista uważa, że w najbliższej perspektywie Litwa nie powinna odczuć żadnych wstrząsów ekonomicznych.

— Sądzę, że w ciągu najbliższego półrocza w strefie euro nastąpi obniżenie stopy procentowej. To jest bardzo korzystne dla państw bałtyckich. Największymi beneficjentami obniżenia, które finansiści prognozują na grudzień 2024 r., będą kraje bałtyckie oraz Finlandia. Sądzę, że to dodatnio wpłynie zarówno na konsumpcję oraz inwestycje. Poza tym bardzo dobrze wyglądają nasze sektory przemysłowy oraz nieruchomości. Równolegle trzeba też monitorować możliwe ryzyka. Największe ryzyko obecnie idzie ze strony Stanów Zjednoczonych. Teraz (po wygranej Donalda Trumpa na wyborach prezydenckich — przyp. red.) największą niewiadomą jest zagraniczna polityka handlowa USA. W tej kwestii, na dany moment, mamy zbyt mało informacji, aby prognozować w którym kierunku to pójdzie — podkreśla nasz rozmówca.

SZANSA DLA LITWY

Ekonomista, w rozmowie z naszym dziennikiem podkreślił, że zmiana polityki handlowej USA niekoniecz-

51 proc. mieszkańców kraju zalicza siebie do klasy średniej

Fot. ELTA, Andrius Ufartas

Przedstawiciel klasy średniej to osoba, która posiada oszczędności, chociażby raz do roku jest w stanie wyjechać na zagraniczne wakacje oraz posiada nabytą nieruchomość Fot. freepik.com

nie powinna oznaczać problemy dla litewskiej gospodarki. — Gospodarka Litwy, powiedziałbym, jest dosyć mocno zależna od Stanów Zjednoczonych. Stany Zjednoczone są największym partnerem eksportowym Unii Europejskiej. Litwa produkuje dużo różnych komponentów dla spółek Unii Europejskiej, które eksportują ostateczną produkcję do USA. Tym niemniej nawet, jeśli Stany Zjednoczone podniosą cła dla Unii Europejskiej, to Litwa może na tym wygrać. Podwyż-

szenie cła oznacza, że eksportowane produkty staną się droższe. To oznacza, że przykładowo niemieckie spółki zaczną szukać sposobów na obniżenie ceny produkcji, aby być bardziej konkurencyjnym na amerykańskim rynku. Jak mogą to uczynić? Przenosząc produkcję tam, gdzie byłaby tańsza. Na przykład na Litwę — wyjaśnia Aleksandras Izgorodinas. ■

Zbliża się Black Friday. Jak zrobić zakupy i zaoszczędzić?

Co roku ostatni piątek listopada to najbardziej wyczekiwany dzień największych wyprzedaży. Ten dzień znany jest jako Black Friday, czyli Czarny Piątek.

W tym roku wypada 29 listopada, ale w praktyce wyprzedaże mogą rozpocząć się nieco wcześniej i trwać przez cały tzw. Black Week, czyli tydzień specjalnych okazji, a nawet dłużej, aż do Cyber Monday. Warto więc mieć na uwadze całą drugą połowę listopada.

W tym okresie zarówno sklepy fizyczne, jak i elektroniczne oferują duże rabaty na elektronikę, ubrania, kosmetyki i inne kategorie produktów, co pozwala kupić wymarzone przedmioty w naprawdę korzystnych cenach. To dobry czas, aby zawczasu przygotować się do świąt, zrobić zakupy w atrakcyjnej cenie i tym samym zaoszczędzić pieniądze.

NA ZAKUPY — Z GŁOWĄ

Niestety, w okresie gorączkowych zakupów jesteśmy bardziej narażeni na decyzje dokonywane

pod wpływem impulsu. Tomas Vaišvila, szef komunikacji w DPD Lietuva, ostrzega, jak planując zakupy na wyprzedażach nie poddać się emocjom i zaoszczędzić pieniądze.

„Na widok imponujących rabatów zarówno w sklepach internetowych, jak i stacjonarnych, łatwo stracić głowę i kupić niezupełnie potrzebne produkty, a tym samym nie zaoszczędzić, ale wydać jeszcze więcej, niż się planowało. W gorące wielkich wyprzedaży warto pamiętać o jednej zasadzie — jeśli miałeś zamiar kupić produkt bez względu na jego cenę i kupiłeś go, gdy stał się tańszy, to znaczy, że zaoszczędziłeś. Jeśli jednak dany przedmiot nie znajdował się na liście zakupów przed wyprzedażą, nie można tego nazwać oszczędnością” — mówi Tomas Vaišvila.

Jak dodaje, aby uniknąć nieplanowanych wydatków, warto zawczasu przygotować się na duże

wyprzedaże: przemyśleć zakupy nawet na najbliższe pół roku, być uważnym i nie ufać ślepo sztuczkom sprzedawców.

SPISZ LISTĘ ZAKUPÓW

Skuteczne oszczędzanie zaczyna się od sporządzenia listy potrzebnych produktów.

„Dokładnie przemyśl, jakich produktów naprawdę potrzebujesz. Mogą to być ubrania, elektronika, artykuły gospodarstwa domowego, meble czy prezenty dla bliskich — Black Friday to bez wątpienia bardzo dobra okazja, aby zawczasu zadbać o świąteczne prezenty. Takie przygotowanie pomoże nie tylko nie przegapić okazji do taniego zakupu potrzebnych rzeczy, ale także uniknąć zakupów pod wpływem impulsu” — radzi szef komunikacji.

17.>>

■ Aby uniknąć nieplanowanych wydatków, warto zawczasu przygotować się na duże wyprzedaże **Fot. Marian Paluszkiwicz**

16.>>

USTAL BUDŻET

Rabaty często prowokują do nadmiernych wydatków, dlatego ważne jest, aby ustalić dokładny budżet i się go trzymać.

„Ustalenie budżetu nie tylko ułatwia kontrolowanie wydatków, ale także mądre ich rozłożenie. Na przykład kupujemy w pierwszej kolejności naprawdę niezbędne rzeczy, co pozwoli nie ulegać spontanicznym i mniej przydatnym zakupom” — mówi Vaišvila.

PORÓWNAJ CENY

Mając listę niezbędnych towarów i ustalając budżet, czas na przeprowadzenie śledztwa — dokładne sprawdzenie cen konkretnych produktów w różnych sklepach.

„Ten krok można podjąć nie raz, nawet na kilka miesięcy przed dużymi rabatami. Weź swoją listę i sprawdź cenę każdego przedmiotu. Obok produktu napisz datę i ile to kosztowało w tym czasie. Powtórz to wszystko po miesiącu i w dniu sprzedaży. W ten sposób będziesz mógł porównać, czy duże rabaty i kuszące oferty nie są tylko sztuczką handlowców” — mówi szef komunikacji w DPD Lietuva.

ZACHOWAJ CZUJNOŚĆ, NIE WPADNIJ W PUŁAPKĘ OSZUSTÓW

Badania pokazują, że w okresie dużych wyprzedaży nasilają się także ataki oszustów. Stąd niezwykle ważne jest zachowanie czujności, by się ochronić przed cyberprzestępcami.

„Zanim zaczną się rabaty w piątek, sprzedawcy często wysyłają oferty za pośrednictwem SMS-ów lub e-maili. Dlatego zamiast od razu klikać w ofertę zniżki, najpierw sprawdź stronę internetową sprzedawcy. Ponadto, szukając rabatów, unikaj kupowania na nieznanych lub podejrzanych stronach — dokładnie sprawdź stronę przed wprowadzeniem jakichkolwiek danych osobowych. Przeczytaj recenzje, zwróć uwagę na kontakty sprzedawcy, czy na stronie nie ma błędów gramatycznych, sprawdź, czy wskazany

W tym okresie zarówno sklepy fizyczne, jak i elektroniczne oferują duże rabaty na elektronikę, ubrania, kosmetyki i inne kategorie produktów

Fot. Marian Paluszkiewicz

jest adres sprzedawcy i rzeczywiste dane kontaktowe” — zwraca uwagę Vaišvila.

BLACK FRIDAY — HISTORIA

Chociaż Czarny Piątek przyjął się na Litwie od niedawna, bo od 2010 r., jego historia rozpoczęła się w Ameryce jeszcze w XIX w. Jak podaje serwis Britannica, termin Black Friday rozpowszechnił się na początku lat 60. XX w. w Filadelfii. Policjanci zaczęli tak określać dzień po Święcie Dziękczynienia, ponieważ do miasta tłumnie przybywali wówczas turyści — na przedświąteczne zakupy

lub na mecz futbolowy odbywający się w sobotę. Tłumy były ogromne, a miasto nie radziło sobie wówczas z kradzieżami, korkami czy wypadkami. Policjantom te wyprzedaże kojarzyły się z niezwykle intensywnym dniem pracy, dlatego nazwali ten piątek „czarnym”.

Dzień ten uważany był za początek sezonu bożonarodzeniowego, przygotowania do świąt i wyprzedaży. Nawiasem mówiąc, dzień wyprzedaży stał się tak ważny dla Amerykanów, że w niektórych stanach Ameryki Black Friday jest ogłaszany dniem wolnym od pracy.

Anna Pieszek, inf. wł., dpd.lt

Black Friday to bez wątpienia bardzo dobra okazja, aby zawczasu zadbać o świąteczne prezenty Fot. Freepik.com

Plac Katedralny: dzieło przypadku i reprezentacyjne miejsce Wilna

Justyna Giedrojc

Plac Katedralny położony jest w samym sercu Wilna, u podnóża Góry Giedymina, na dawnym obszarze Zamku Dolnego. Niegdyś teren placu opasowała Wilenka.

W czasach pogańskich znajdowała się tu Dolina Świętoroga, o czym dziś przypomina ulica Šventaragio (w międzywojniu ulica Marii Magdaleny). Legenda głosi, że w dolinie tej palono zwłoki wielkich książąt litewskich. Istnieje pogląd, że na miejscu dzisiejszej archikatedry pw. św. św. Stanisława i Władysława był ołtarz ofiarny, płonął wieczny ogień, a być może stała tu też świątynia Perkūnasa.

Dziś z placu Katedralnego rozciąga się piękny widok na zamek Giedymina, Górą Trzykrzyską, na bazylikę archikatedralną, dzwonnice, odbudowany w 2009 r. Pałac wielkich książąt litewskich. Przy placu początek bierze główna arteria Wilna — aleja Giedymina.

KIEDYŚ TU BYŁA WYSPA...

Niegdyś łozysko Wilenki położone było inaczej — na południe i zachód od Góry Zamkowej, wokół obecnego placu Katedralnego.

— Nowe koryto wykopano na wschód od góry w końcu XIII lub na początku XIV w. Z biegiem czasu pozostało tylko drugie koryto, pierwotne zaś zniknęło. Niemniej jednak w czasach Giedymina zamek stał jakby na wyspie. Za Wilenką stał drewniany, otoczony osadą Zamek Krzywy — opowiada „Kurierowi Wileńskiemu” historyk Paweł Giedrojc.

OZNACZENIE MURU OBRONNEGO

W 2000 r. odnowiono nawierzchnię placu Katedralnego. Renowacja

kosztowała ponad 16 mln, wówczas litów. Na nawierzchni zaznaczono kontury stojących tu poprzednio budowli. Spacerując po placu warto zwrócić uwagę na linie wyłożone z czerwonych płyt granitowych. Nie są to dekoracyjne zygzaki, ale oznaczenie dawnego muru obronnego, który otaczał Zamek Dolny. Cztery granitowe bryły przy Pałacu Władców, umieszczono w miejscu bramy wiodącej niegdyś do rezydencji wielkich książąt litewskich.

Na placu stoi Bazylika archikatedralna pw. św. Stanisława i św. Władysława — zabytek klasycyzmu, który przechował dziedzictwo wielu wcześniejszych epok.

19.>>

■ Na placu stoi Bazylika archikatedralna pw. św. Stanisława i św. Władysława oraz dzwonnica katedralna

18.>>

— Katedralna dzwonnica powstała z przebudowy baszty z otworami strzelniczymi w murze obronnym otaczającym Zamek Dolny. Dzwonnica wraz z krzyżem liczy 57 m wysokości — wyjaśnia rozmówca.

Siedzibę wielkich książąt wraz z innymi budynkami Zamku Dolnego w drugiej połowie XIV w. otaczał ponadkilometrowy mur obronny z czterema bramami.

— Przy pierwszej zaczynała się ulica Zamkowa (Pilies), Przy drugiej Mostowa (Tilto), trzecia leżała na wprost Mostu Zamkowego nad Wilenką, u początku obecnej ulicy Tadeusza Kościuszki. Czwarta zaś wiodła na stronę południową. Znajdowały się tam również cztery baszty. Na pozostałościach jednej z nich wzniesiono dzwonnice katedralną. W XV w. teren ten zajmowało kilka budynków gotyckich. Oprócz pałacu były tu siedziba biskupa, arsenał, trybunał oraz dom wikariuszy — opowiada historyk.

POMNIK ZAŁOŹYCIELA WILNA

W 1996 r. na placu Katedralnym odsłonięto pomnik założyciela Wilna — Giedymina. Zaprojektował go przebywający na emigracji rzeźbiarz Vytautas Kašuba, wykonał zaś Mindaugas Šnipas. W czasach sowieckich plac nazywał się Placem Giedymina.

W 1904 r. na przeciwległym krańcu placu wzniesiono pomnik Katarzyny II. Pomnik carycy przetrwał niedługo, zaledwie 10 lat. W 1915 został zdemonstrowany i wywieziony do Rosji. Jednakże pomnik ten wygonił z placu Katedralnego jarmark Kaziukowy. Od roku 1904 do 1944 Kaziuki odbywały się na placu Łukiskim.

PLACE WILNA

Przed drugą wojną światową w Wilnie było siedem placów.

Prof. Juliusz Kłos opisał każdy z nich w wydany w 1937 r. przewodniku turystyczno-krajoznawczym. Autor wymienia plac Bosackowy z halami targowymi, Katedralny, Łukiski (od 1936 r. Marszałka Piłsudskiego), Napoleona (w dobie niewoli Murawjowa), Orzeszkowej, Ratuszowy oraz plac Świątomichalski.

DZIEŁO PRZYPADKU

Prof. Kłos pisze, że plac Katedralny jest raczej dziełem przypadku, a nie planowania.

„Jeszcze na początku XIX w. na miejscu dzisiejszego placu znajdował się szereg budynków należących do Zamku Dolnego, a u wylotu ulicy Zamkowej istniała brama Zamkowa (rozebrana w 1837 r.) w stylu renesansowym. Po zburzeniu wszystkich budynków pozostał pusty, zupełnie rozległy plac, bez formy i jakichkolwiek ścian otaczających. 4 marca, w dzień św. Kazimierza na placu tym rocznie odbywały się jarmarki. Dopiero w początku XX w., gdy na tym placu Rosjanie postanowili wzniesić pomnik Katarzyny II, urządzono na środku placu skwer otaczający pomnik i go zadrzewiono, przenosząc jednocześnie jarmarki na plac Łukiski. Natomiast rozszerzenie placu

w stronę ulicy Biskupiej (red. obecnie ul. Universiteto) jest czysto przypadkowe, urągające najprostszym wymaganiom urbanistycznym. Prawą stronę placu zamyka (również przypadkową tylko linią) tzw. Cielętnik, park miejski, będący niegdyś na całej prawie swej powierzchni terenem Zamku Dolnego, który przylegał do Katedry (...)” — pisał prof. Juliusz Kłos.

MIEJSCE REPREZENTACYJNE

Dziś plac Katedralny jest miejscem wydarzeń, koncertów, zgromadzeń, zlotów odrodzeniowych. Plac jest też honorowym miejscem stołecznej choinki. Już 29 listopada o godz. 17.00 odbędzie się tradycyjne zapalenie światełek na głównym świątecznym drzewku stolicy. Na placu pojawi się też świąteczne miasteczko, które będzie funkcjonowało tam do 29 grudnia. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

■ Dzwonnica wraz z krzyżem liczy 57 m wysokości

Polsko-ormiański cmentarz w Kiszyniowie

Leszek Wątróbski

Byłem tam zupełnie niedawno, dokładnie 29 października we wtorek — razem z paniami Katarzyną Jazgunowicz i Janiną Dorochowską oraz panem Tudorem Rotari. Umówiłem się z nimi wcześniej w katedrze Opatrzności Bożej przy ul. Mitropolity Dosoftei 85 — głównej świątyni rzymsko-katolickiej diecezji kiszyniowskiej, obejmującej swym zasięgiem całą Mołdawię.

Po cmentarzu oprowadzała mnie, opiekująca się od lat polskimi grobami, pani architekt Katarzyna Jazgunowicz. Na cmentarnej tablicy informacyjnej możemy przeczytać: „Cmentarz ten założony został na początku XIX w. w południowo-wschodnim obszarze podmiejskim noszącym dawniej nazwę Malina Mare. Pierwsze pisemne wzmianki o tamtejszych katolickich pochówkach pojawiły się w latach 1808–1813, a następnie w dokumentach kiszyniowskiej parafii rzymskokatolickiej w roku 1822. Miejsce zaś pochówku chrześcijan wyznania ormiańskiego, katolickiego i luterńskiego zaznaczone jest na pierwszym planie Kiszyniowa powstałym w roku 1817”.

W XIX i na początku XX w. cmentarz nazywany był przez mieszkańców miasta „cmentarzem polskim”, chowano tu głównie mieszczan, mecenasów kultury, przedstawicieli rodów szlacheckich, bogatych kupców, wybitnych architektów i księży. Od 1944 nekropolia ormiańsko-katolicka pełniła już funkcje cmentarza miejskiego.

Za czasów sowieckich terytorium cmentarza kilkakrotnie zmniejszano, co doprowadziło do bezpowrotnego utracenia znacznej polskiej jego części. Na starych mapach Kiszyniowa można zauważyć, że wcześniej do cmentarza przylegała jeszcze działka w kształcie nieregularnego prostokąta o powierzchni 860 m kw., na którym stał dom dla seniorów z okazałym ogrodem. Po II wojnie światowej wiele grobów zlikwidowano, aby na ich miej-

■ Tablica z nazwiskami księży polskich duszpasterzujących w Mołdawii

■ Panie Katarzyna Jazgunowicz i Janina Dorochowska przy grobie matki pani Janiny

scu zbudować budynek technikum kultury fizycznej z salą gimnastyczną, basenem i boiskami sportowymi.

W latach 60. XX w. na mocy władz sowieckich, gminy wyznaniowe pozbawione zostały prawa do użytkowania południowo-wschodniej części cmentarza, a znajdujące się tam nagrobki zostały rozebrane i zniszczone. I przejęte w ten sposób działki wykorzystywano do nowych pochówków. W marcu 1948 część

cmentarza uległa zniszczeniu w wyniku trzęsienia ziemi, a na miejscu dawnych pochówków pobudowano później garaże i domy mieszkalne stojące tam do dziś.

Na terenie cmentarza jest jeszcze niszcząca od lat kaplica, w której odprawiane były nabożeństwa. Dobrze byłoby znaleźć fundusze na jej odbudowę i odnowienie zabytkowych grobów.

Fot. autor

Obchody Święta Niepodległości na Laudzie

9 listopada w Kiejdanach odbyły się uroczyste obchody Święta Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej. Świętowano 30-lecie polskości na Laudzie i Żmudzi. Uroczystości rozpoczęto Mszą św. w kościele św. Józefa. Impreza świąteczna odbyła się w Centrum Wielokulturowym.

Na święto przybyli: konsul Ambasady RP Jolanta Wiśnioch, burmistrz Giżycka Ewa Ostrowska, dyrektor Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej w Giżycku Wioleta Miedzianowska-Konopka, wicemer rejonu kiejdańskiego Virginija Baltraitienė,

wieloletni senator, prezes Koła „Wspólnota Polska” w Węgorzewie Wiesław Pietrzak, członek Zarządu Fundacji „Nie zapomnij o nas” Krzysztof Krzemiński, astronom, odkrywca gwiazdy „Sielewicz 1” Henryk Sielewicz, prezes aktywnych kobiet Poniewieża Danutė Kriščiūnienė, dyrektor Centrum Wielokulturowego Audronė Pečiūlytė, malarka Birutė Gadišauskienė z Janowa, prezes Oddziału ZPL Lauda, przedstawiciel Szlachty Laudańskiej Władysław Gosztowt i wielu innych zaszczytnych gości.

Irena Duchowska, poetka, prezes Stowarzyszenia Polaków Kiejdan, powitała gości licznie przybyłych z Polski, Łotwy i Litwy. Historyk Audronė Pečiūlytė przypominała zebranym o trudach odzyskania niepodległości przez oba kraje. Świąteczne życzenia zebranym składali konsul Jolanta Wiśnioch, burmistrz Ewa Ostrowska, wicemer rejonu Virginija Baltraitienė, Wiesław Pietrzak i inni.

Irena Duchowska krótko przedstawiła historię polskości na Laudzie i Żmudzi od 1994 r. z prezentacją zdjęć z różnych wydarzeń, wręczyła listy dziękczynne za wieloletnią współpracę. Szczególne podziękowania otrzymali: Wiesław Pietrzak, Krzysztof Krzemiński, Waleria Wansewicz, Audronė Pečiūlytė, Danutė Kriščiūnienė, Dangulė Špokienė, Giedrius Makarewicz, Władysław Gosztowt.

Podczas imprezy miała miejsce również prezentacja nowego tomiku wierszy Ireny Duchowskiej „Moja Słomianka”. Nowy tomik wierszy autorki zaprezentowały Aleksandra Cieślik z koleżanką.

Irena Duchowska krótko przedstawiła historię polskości na Laudzie i Żmudzi od 1994 r. oraz wręczyła listy dziękczynne za wieloletnią współpracę

Podczas koncertu wystąpiły zespoły: „Trębaczewianie” (kier. Dorota Rabiniak, Trębaczew), „Belcanto” (kier. Urszula Wyszyńska-Zbróg, Giżycko), kapela „Trzcinicoki” (kier. Stanisław Marszałek, Trzcinica), chór „Jutrzenka” (kier. Irena Ivanova, Rezekne, Łotwa), „Głosy serca” (kier. Katarzyna Łoszczyk, Węgorzewo), „Mickunianka” (kier. Halina Tomaszewicz, Mickuny),

„Issa” (kier. Waleria Wansewicz, Kiejdany), „Sidabrinė gija” (kier. Artūras Ruša, Šėta).

Imprezę dofinansowali: Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej na Litwie i Oddział ZPL rej. Wileńskiego. Część prezentów dla gości przekazał proboszcz parafii św. Michała Archanioła w Rukojniach prałat ks. Wacław Wołodkowicz.

Inf. i foto: kiejdany.org

Impreza świąteczna odbyła się w Centrum Wielokulturowym

Wartościowa lekcja historii w Rudominie: Spotkanie z dr Barbarą Jundo-Kaliszewską:

8 listopada w Centralnej Bibliotece Samorządu Rejonu Wileńskiego odbyło się spotkanie z okazji Święta Niepodległości Polski. Gościem wydarzenia była dr Barbara Jundo-Kaliszewska, historyk i politolog, znana badaczka dziejów Polaków na Litwie oraz relacji polsko-litewskich.

Na spotkanie przybyli uczniowie klasy 10 Gimnazjum im. Ferdynanda Ruszczyca w Rudominie, aby zgłębić temat spotkania: „Polacy na Litwie — co wiemy o sobie?”.

Dr Barbara Jundo-Kaliszewska opowiedziała o historii i współczesności Polaków mieszkających na Litwie. Podczas wykładu poruszyła kluczowe zagadnienia związane z tożsamością narodową, wyzwaniem i sukcesami, które towarzyszyły litewskiej Polonii na przestrzeni lat. Prelegentka zwróciła uwagę na istotne wydarzenia historyczne, które ukształtowały tożsamość Polaków na Litwie oraz ich dzisiejsze postrzeganie zarówno w kraju, jak i poza jego granicami. Uczniowie mieli okazję poznać mniej znane aspekty historii, które nie zawsze są omawiane w tradycyjnych podręcznikach.

Spotkanie z dr Barbarą Jundo-Kaliszewską było wartościową lekcją historii i tożsamości narodowej, która skłoniła do refleksji na temat miejsca Polaków na Litwie oraz ich wkładu w rozwój społeczeństwa litewskiego. To wydarzenie, wpisujące się w obchody Święta Niepodległości

Na spotkanie przybyli uczniowie klasy 10 Gimnazjum im. Ferdynanda Ruszczyca w Rudominie, aby zgłębić temat spotkania: „Polacy na Litwie — co wiemy o sobie?”

Polski, przypomniało młodzieży, jak ważne jest pielęgnowanie tradycji i pamięci o przeszłości, która wpływa na kształtowanie przyszłości. ■

Tekst i zdjęcia:
Centralna Biblioteka
Samorządu
Rejonu Wileńskiego

Uczniowie podczas spotkania mieli doskonałą okazję poznać mniej znane, ale jednak ciekawe aspekty historii, które nie zawsze są omawiane w tradycyjnych podręcznikach.

XXVIII Festiwal Teatrów Szkolnych

„Ja słucham, słucham i patrzę — / poznane — znane mi twarze, / ich nie ma — myślę i marzę / widzę ich w duszy teatrze!” — S. Wyspiański.

Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna” oraz Towarzystwo Miłośników Teatrów Szkolnych uprzejmie zapraszają wszystkich miłośników sztuki teatralnej na XXVIII Festiwal Teatrów Szkolnych, który się odbę-

dzie 14 listopada 2024 r. o godz. 9.30 w sali koncertowej Domu Kultury Polskiej w Wilnie, przy ul. Naugarduko 76.

Program:

09.00 — rejestracja uczestników;
09.30 — otwarcie XXVIII Festiwalu;
09.40–11.50 — prezentacje szkolnych zespołów teatralnych;
11.50–12.10 — przerwa na posiłek;
12.20–15.00 — prezentacje szkolnych zespołów teatralnych;

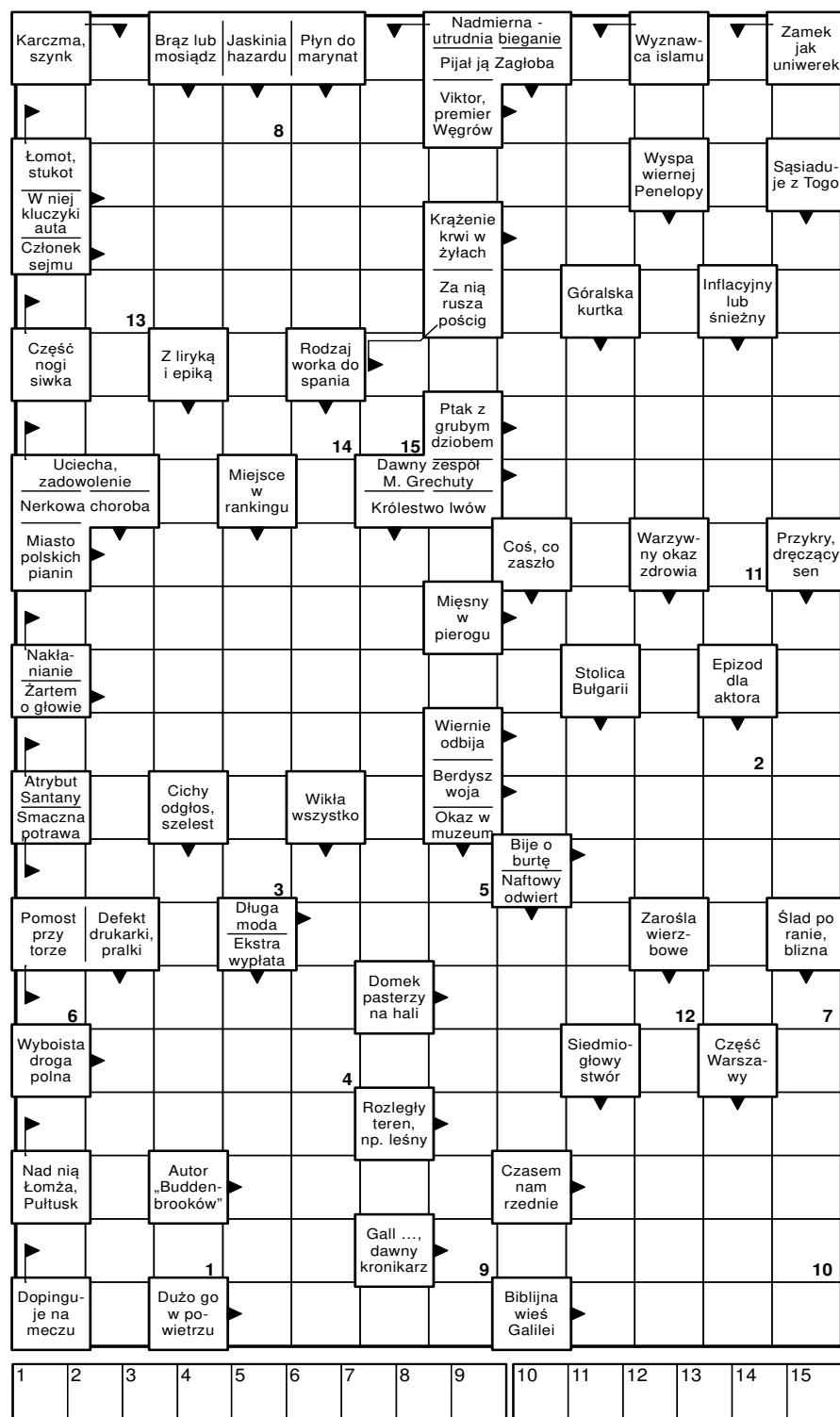
15.00–16.00 — warsztaty teatralne dla uczestników i reżyserów szkolnych zespołów;

16.00 — podsumowanie wyników i zakończenie XXVIII Festiwalu Teatrów Szkolnych „WILNO-2024”.

***

Zadanie dofinansowane w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2024 roku. ■

Krzyżówka

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 12-13 LISTOPADA

Poziomo: HOLMES - ULICA - LEASING - MIODEK - LASSO - ZNAJOMEK - RUFA - PAMELA - SYBIR - ELITA - HARRISON - NAUKA - STRAŻ - ZIDANE - PESETA - RAPER - TRZCINA - MIANO - EKRAN - SZALWIA - STUK - GRANULAT - SUMA - ETYK - LAMUS - DOROTA - CITY - EREM - PACHA - NIOSKA

Pionowo: GOLIZNA - ANZELM - ZGRAJA - LEON - MARAIS - IKAR - MADAME - RUDERA - ŁASUCH - ESEJ - LAIKAT - WNUSIA - SIKORA - SANATORIUM - ALADYN - CUGLE - SENS - RZEP - AKRYL - TRACK - STEREO - KIKS - UBIÓR - PIRAT - TORS - SUFIT - ARENA - UBYTEK - JAJÓ - ARANŻ - RANEK - KAMA

Hasło: Afera szpiegowska

Uśmiechnij się!

Mężczyzna myje swój samochód, wyciera, przytula i ze smutkiem go głaska. Sąsiad go pyta:

– Sąsiedzie, sprzedajesz swój samochód?

– Nie, moja żona zrobiła prawo jazdy.

***

Żona uczy psa służyć. Mąż pa-trzy i mówi:

– To się nie uda.

– Z tobą na początku też mi się nie udawało.

***

Nauczycielka do Jasia:

– Czym jest wyraz „chętnie” w zdaniu „Uczniowie chętnie wracają do szkoły po wakacjach”?

Jasiu:

– Kłamstwem, proszę pani.

***

– Chcę żyć wiecznie, panie doktorze.

– Niech się pan ożeni.

– Będę żyć wiecznie?

– Nie, ale pragnienie minie.

***

Przychodzi mama z zebrania i krzyczy:

– Jasiu, twoja wychowawczyni powiedziała mi, że ani razu od wakacji nie byłeś w szkole!

– To już się wakacje skończyły?

***

Urzędniczka mówi do petenta:

– Kawa?

– Dziękuję, już piłem.

– Pytam, czy pan przyniósł?

***

– Kupiłam ci nową maszynkę do golenia.

– A dlaczego ona jest taka krzywa?

– Bo to specjalny model, który dostosowuje się do kształtu twarzy.

***

Wykładowca zapisuje na tablicy cyfry 5 4 i 3.

Następnie zwraca się do studentów:

– Proszę państwa, podnosimy rączki i ładnie machamy w kierunku tablicy!

Zaskoczeni studenci podnieśli ręce i machają.

Nauczyciel po chwili dodaje:

– I tym jakże optymistycznym i sympatycznym akcentem pożegnali się państwo z tymi ocenami.

TEATR · WIERSZALIN ·
POLSKA

TAŃCZYĆ KONRADA

PROGRAM WYDARZEŃ

„Tańczyć Konrada” na Wileńszczyźnie

Filia UwB w Wilnie 20.XI.2024 r.

- 17:00 Prof. dr hab. Jarosław Ławski - „Dziady”
wyobraźnia poety, słowo, wizja teatralna.
- 17:30 „Dziady- Noc Druga” Teatru Wierszalin
- projekcja Teatru Telewizji TVP. Po
projekcji spotkanie artystów z widzami.

Ratusz Wileński 21.XI.2024 r.

- 18:00 Wernisaż wystawy fotograficznej
Magdaleny Rybik „Tańczyć Konrada”
- 19:00 Koncert fortepianowy muzyki F. Chopina
w wykonaniu Aleksandry Świąt

Sala Teatr. Uniwersytetu Wileńskiego 22.XI.2024 r.

- 18:00 Spektakl teatralny „Tańczyć Konrada”
- 19:30 Spotkanie artystów z widzami

Główny Teatr Uniwersytetu Wileńskiego 23.XI.2024 r.

- 18:00 Spektakl teatralny „Tańczyć Konrada”
- 19:30 Spotkanie artystów z widzami

Pałac Bałkański w Jaszczach 24.XI.2024 r.

- 14:00 Koncert fortepianowy muzyki F. Chopina
w wykonaniu Aleksandry Świąt

Centrum Kultury w Sołeczniakach 24.XI.2024 r.

- 16:00 Wernisaż wystawy fotograficznej
Magdaleny Rybik „Tańczyć Konrada”
- 17:00 Spektakl teatralny „Tańczyć Konrada”
- 18:30 Spotkanie artystów z widzami

www.wierszalin.pl

PARTNERZY PROJEKTU „TAŃCZYĆ KONRADA NA WILEŃSZCZYZNIE”

Vilnius
University
Museum

Filia UwB
w Wilnie

Teatr
Wierszalin

Wileńska
Biblioteka

Wileńska
Biblioteka

Wileńska
Biblioteka

TVP3
Białystok

TVP
Wilno

Polskie
Radio
Białystok

Ministry of Culture and National Heritage
Republic of Poland

Projekt „Tańczyć Konrada na Wileńszczyźnie” finansowany jest przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Rzeczypospolitej Polskiej w ramach programu „Kultura i Inspiracja”

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody.

Tel. +370 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu.

Tel. +370 686 03 070

Skupujemy samochody w dowolnym stanie. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się na miejscu. Tel. +370 611 33 626

Kupię mieszkanie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty.

Tel. +370 683 73159

W konkurencyjnych cenach skupujemy samochody. Załatwiamy dokumenty. Wasz samochód – nasza troska. Tel. +370 602 05 044

Kupujemy las, ziemię. Wykonujemy cięcia sanitarne. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się od razu.

Tel. +370 606 01 125

Kupujemy ziemię (opuszczone i zarośnięte lasem, krzakami). Załatwiamy dokumenty. Szybkie rozliczenie. Tel. +370 692 88 088

USŁUGI

Usługi cmentarne. Montaż pomników, nagrobków, płyta nagrobkowa – grobowce. Renowacja mogił, układanie kostki brukowej, wypełnienie kruszonym kamieniem i inne prace.

www.gravas.lt, Vilnius, tel. +370 670 06 868

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji.

Tel. +370 677 34 202

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału.

Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo.

Tel. +370 606 97 218

Doświadczony niewidomy masażysta pomoże w łagodzeniu waszych dolegliwości. Różnego typu masaże – od 14 euro.

Tel. +370 675 73 750

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.

Tel. +370 600 18 083 (Leon)

POZNAJMY SIĘ

Kawaler, 48 lat, pozna kobietę do stałego związku. Tel. 0048 509 758 058

PRACA

Hotel zatrudni na pół etatu emerytkę.

Tel. +370 699 54718

Zatrudnimy opiekunkę do osób starszych, do pracy w opiece. Tylko starsze kobiety, ze znajomością języka niemieckiego. Chętnie z doświadczeniem. Whatsapp 004917655308892

KUPOJEMY LASY
DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY W
CAŁEJ LITWIE **8 676 41155**

UAB „Krekenavos agrofirma”
SKUPOJEMY BYDŁO
KROWY, CIELICE, BYKI
WEDŁUG WAGI RZEŻNEJ BĄDŹ ŻYWEJ
WAŻY, PŁACI OD RAZU, TRANSPORTUJE
TEL. (8 620) 61179

MB „ALTDENT”
Klinika L. I. A. Tretjakov
• Leczenie • Implantowanie • Protezowanie
(na raty od 3 do 36 mies.) • Higiena jamy ustnej • Wybielanie zębów • Ortodonta.
Periodontolog. Endodontolog.
Panoramyczne zdjęcie zębów.
Współpracujemy z kasą chorych.
Ul. Parko 55-1, Vilnius, tel.: 0 (5) 248 5793,
+370 687 17 760 (godz. 8-17). www.altdent.lt

Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w Landwarowie (rej. trocki)

zatrudni:

nauczyciela klas początkowych - 1 etat
nauczyciela wychowania przedszkolnego - 1,5 etatu
logopedę - 1,5 etatu
pedagoga specjalnego - 0,25 etatu

Wynagrodzenie zasadnicze nauczyciela obliczane jest według posiadanych kwalifikacji zawodowych i stażu pracy.

Szczegółowe informacje można uzyskać kontaktując się z dyrektorem gimnazjum Ewelina Sokolową
tel. 867162446 lub eł. p. ewelina.sokolova@tshgimnazija.lt

um
UTENOS MĖSA

SKUPOJEMY BYDŁO
+370 620 33544

TOWARY ELEKTRONICZNE:

- Anteny • Odbiorniki
- Sygnalizacje • Pulpity
- Narzędzia • Przewody
- Głośniki • Akumulatory

www.taisykla.com
tel. 8 52 33 46 70

KAWIARNIA SULTINIAI

- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo
w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 612, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont.
Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

Zatrudnimy ślusarza (mechanika)

- wynagrodzenie od 800 euro
- miejsce pracy: Wilno, Birbynių g. 4A
- obowiązki: remont samochodów

Informacja:

+370 685 040 80
info@klion.lt

ułatwia sprawę"

14.45 „Zamieńmy się żonami"**15.45** „Złoty chłopak" dramat**17.45** S. „Yargi"**18.45** S. „Powrót Molphara"**19.45** S. „HIP.

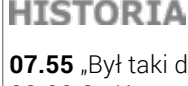
Wysoki potencjał intelektualny"

21.00 S. „Sommerdah. Pierwszy kontakt"**22.55** S. „Cichy świadek"**01.10** „Poważga" film akcji**06.30** S. „Dzieciństwo"**07.20** „Balans bieli"**08.00** „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"**08.40** „Rok w ogrodzie"**09.05** „Rok w ogrodzie Extra"**09.20** „Pełnosprawni"**09.50** „Jak powstała seria Zielona Planeta" film dok.**10.40** S. „Ranczo"**11.35** S. „Komisarz Alex"**12.35** S. „Ojciec Mateusz"**13.35** „Daleki kraj" western**15.25** „Okrasalamie przepisy"**15.55** „Rolnik szuka żony"**17.00** S. „Dzieciństwo"**17.45** „Przed ekranem"**18.00** „Teleexpress"**18.35** S. „Kawa z kardamonem"**19.40** „Jaka to melodia?"**20.30** „Program informacyjny**19.30"****21.20** S. „Profilanka"**22.20** „Sicario" dramat**00.30** „Niewier-

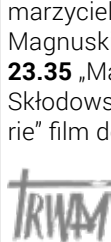
ny" film fab.

07.05 „Jak się pozbyć czarnego kota" komedia**08.40** „Legendy Rocka"**09.50** „Tamte lata, tamte dni"**10.35** S. „Droga"**11.45** Koncert**12.55** „Nenufary Moneta magia wody i światła" film dok.**14.40** „Zmruż oczy" film obycz.**16.20** Wydarzenie aktualne**17.10** „Człowiek z Rio" film fab.**19.15** „Parasolki z Cherbourg" film fab.**21.00** „Urodzony 4 lipca" dramat**23.30** Koncert**07.00** „Panorama"**07.40** S. „M jak miłość"**08.30** „Pytanie na śniadanie"**13.00** S. „Panna z moką głową"**14.05** „Gombrowicz... z bliska i z daleka.

XVI Festiwal Gombrowiczowski w Radomiu"

14.30 S. „Na dobre i na złe"**15.30** „Z gwiazdą przez świat"**16.25** „Okrasalamie przepisy"**17.00** „Kulturalni PL"**18.00** „Teleexpress"**18.20** „Kobiety w komedii"**19.00** Koncert**21.05** „Program informacyjny 19.30"**21.55** S. „Ranczo"**23.45** „Muzyczne NAJ"**07.55** „Był taki dzień"**08.00** S. „Korona kró-

lów. Jagiellonowie"

08.25 „Drobny, kruchy człowiek..." film dok.**09.15** „Szlakiem miejsc niezwykłych"**09.20** „Flesz historii"**09.40** „Było, nie minęło"**10.05** S. „Wiedźmin"**10.55** „Tren dla miasta Szydłowa"**11.05** „Legendy Europy Bretania"**11.55** „Najmniejsze kraje Europy"**12.50** „Narbo Martius córka Rzymu" film dok.**13.40** „Szlakiem miejsc niezwykłych"**13.45** „Wisła od źródła do ujścia" film dok.**14.40** „Szlakiem miejsc niezwykłych"**14.55** „Polskie 100 lat"**15.20** „Judeł gra na skrzypcach" film fab.**16.45** „Historia kuchni polskiej"**17.25** „Sensacje XX wieku Syndykat zabójców"**18.10** „Kultowe zabytki Tajemnice pałacu VauxleVicomte"**19.05** S. „Tajemnica twierdzy szyfrów"**19.50** „Zamki kresowe Rzeczypospolitej"**20.10** „Fake czy historia?"**21.00** „Pora umierać" film fab.**22.45** „Geniusze i marzyciele. Henryk Magnuski" film dok.**23.35** „Maria SkłodowskaCurie" film dok.**00.30** Regał**01.00** Słowo życia**01.05** Świat w obrazach**01.10** Informacje dnia**01.30** Geopolityka**01.55** Poczet Wielkich Polaków**02.00** Anioł Pański**02.05** Ma się rozumieć**02.15** Westerplatte Młodych**02.55** Święty na każdy dzień**03.00** Warto zauważyć... w mijającym tygodniu**03.30** Brat Franciszek**04.00** Informacje dnia**04.20** Różaniec**04.50** Myśląc Ojczyzna**05.00** Apel Jasnogórski**05.20** Informacje dnia**05.40** Polski Punkt Widzenia**06.00** Natura Obiektywnie**06.25** Brygada Świętokrzyska**06.45** Polityka**08.25** Sól ziemi**08.55** Poczet Wielkich Polaków**09.00** Informacje dnia**09.15** Westerplatte Młodych**10.00** Sanktuarium Sulisławice Cudowna historia**11.00** Informacje dnia**11.15** Retrospekcja**11.20** Muzyczne chwile**11.35** Słowo życia**11.40** Polski Punkt Widzenia**12.00** Poświęcenie kaplicy MB Ostrobramskiej**14.00** Muzyczne chwile**14.20** Ocalić od zapomnienia**14.30** Msza święta z Jasnej Góry**15.20** Muzyczne chwile**15.30** Przegląd Katolickiego Tygodnika "Niedziela"**15.35** Słowo życia**15.40** Święty na każdy dzień**15.45** Jak wygrać małżeństwo?**16.00** Polskie dziedzictwo**16.30** Wierzę w Boga**17.00** Informacje dnia**17.10** Historia PL**18.00** Z Parlamentu Europejskiego**18.30** Przełamując bariery**18.55** Poczet Wielkich Polaków**19.00** Anioł Pański**19.05** Informacje dnia**19.15** Rozmowy niedokończone**20.25** Święty na każdy dzień**20.30** Manna z Nieba**20.45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci**21.00** Informacje dnia**21.20** Różaniec**21.50** Myśląc Ojczyzna**22.00** Apel Jasnogórski**22.20** Informacje dnia**22.40** Polski Punkt Widzenia**23.00** Warto być ojcem**23.15** Grypsy z celi śmierci**7.00** Jak to jest zrobione?**9.00** Fani czterech kółek**10.00** Zapomniane i upuszczone**12.00** Kowboje drogowi**14.00** Zapomniane i upuszczone**16.00** Przetrwać**18.00** Łowienie krabów**19.00** Rzeka złota**21.00** Dziwne spotkania**23.00** Łowcy staroci**00.00** Ocalić dom

TVP
WILNO

6.30 Info Wilno
6.45 Zaginione? Ocalone?
7.05 Detektyw Literka
7.20 Baśnie i bajki polskie
7.30 Projekt DOM
8.00 Wilno na Dzień dobry
9.00 Imbir i Cytryna
9.25 Kulturalni PL
10.15 Detektyw Literka
11.00 Stacja Arktyka – Hornsund wzywa
11.25 Ciekawi świata
11.50 S. „Plebiana
12.35 Jesteśmy stąd
12.40 Ewangelia Litewski
12.55 Transmisja Mszy Świętej
14.10 Niezwykłe miejsca – Ogród botaniczny
14.15 Korona Gór Polski
14.40 Podróże Małej i Dużej
15.05 Jesteśmy stąd
15.10 „Szkoły z klasą” film dok.
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 Wileński koncert życzeń
16.45 S. „1920. Wojna i miłość”
17.30 Szansa na sukces
18.20 Lwów miasto i ludzie Niepodległej Rzeczypospolitej
18.45 Portrety wileńskie
19.00 Czas na przebój
20.00 Przegląd tygodnia
20.30 Program informacyjny
21.00 S. „Zatoka szpiegów”
21.45 Hasztagi tygodnia
22.30 Kryminalna Wileńszczyzna
22.45 The Voice of Poland

LRT | TV
6.00 Hymn Repu-

bliki Litewskiej
6.02 Oto kino
6.30 Litwin w sercu
7.30 Dzień Kultury
8.00 Świąteczne myśli
8.30 Życie na wsi jest dobre
9.00 Kalendarz ogrodnika
9.30 Notatki przyrodnika
10.00 Encyklopedia Gustawa
10.30 Dzieci tysiąclecia Litwy.
11.30 Tutaj teraz?! Program publicystyczny dla dzieci
12.00 S. dok. „Dynastie”
12.55 S. dok. „Planeta Ziemia II”
13.55 S. „Dążyć”
15.30 Wiadomości
15.45 Detektywi historii
16.45 Dajmy czadu!
18.00 Tydzień z „Wiadomości Rowerowe”
18.30 Wiadomości
19.00 „Okno na władzę”
19.30 Tydzień
20.30 Panorama
21.00 S. „Maria Antonina”
22.00 „The Tender Bar” dramat
23.45 „Trzej głupcy” komedia

6.00 Filmy anim.
9.30 „Drużyna Marco” film fab.
11.20 „Mikołaj mimo woli” komedia
13.20 „Środki nadzwyczajne” dramat
15.35 „Krokodyl Dundee. Powrót” komedia
17.20 Teleloto TV gra
18.30 Wiadomości
19.30 „Głos Litwy”
22.05 „Mortal. Kombat” film fab.
00.10 „Barbarzyńcy” thriller

LRT | PLUS
6.00 Hymn Repu-

bliki Litewskiej
6.02 Filmy anim.
8.10 S. „Szukaj mnie w Paryżu”
9.00 Odblaski
9.30 Drogi
10.00 7 dni Kowna
10.30 Wiara i życie.
11.00 Odpusty Świtu Brama. Św. Masowa transmisja na żywo
12.30 „Helene, prawdziwa panna młoda” bajka
13.30 „Pippi Pończoszanka” film akcji
15.00 Koszykówka. Inteligentny sposób Mistrzostwa MLKL. Kibirkštis – MKK Panevėžys
17.00 S. dok. „Niezwyciężony”
17.30 Otwarta kombinacja
18.00 „Kwiecień i Oszukany świat” film anim.
19.45 „Matylda i zapasowa głowa” film anim.
20.00 Tutaj teraz?!
20.30 Panorama
21.00 „Taniec Gauthiera. Siedem grzechów” spektakl
22.30 Koncert
23.25 S. „Dążyć”

6.00 Seriale anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „La Maistas. Wezwanie”
10.00 „Świat według kobiet”
11.00 „Zagroda marzeń”
12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 S dok. „Tajemnice Dzikiej Australii”
13.10 „Brzdąc w opałach” film fab.
15.10 Świeże pomysły z LIDL
15.12 „Idealny facet” komedia
17.20 „Maroonland”
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „X Faktor”

22.00 „Safe House” dramat
00.30 „Szybcy i wściekli 6” dramat

6.00 „Realna mistyka”
8.00 „Kolory lasu”
8.30 „Róg tura”
9.00 Program sportowy
10.00 Ekspedycja ze Stevem Bakshalem
11.05 S. dok. „Warsztat naprawczy”
12.05 „Kuchenne koszmary”
13.00 „Realna mistyka”
14.05 „Walka ekstrasensów”
16.30 Mistrzostwa LKL „Rytas”
„Wolves Twinsbet”
19.00 Mistrzostwa LKL „CBet” „7betLietkabelis”
21.15 „Naśladowca” thriller
23.10 S. „The Grand Tour”
01.10 „Wróg publiczny” thriller

lrytas.tv

5.00 „Realna mistyka”
6.00 S. „Grzechy obcych”
8.00 Jak sobie pomóc
8.30 Formuła zdrowia
9.00 Pyszne życie
9.30 Sen na kwadracie
10.00 Przewodnik po długowieczności
10.30 Jestem wnioskodawcą
11.00 Kod zdrowia
12.00 S. „Otwarty cel”
14.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
16.00 Wiadomości
16.30 24/7
17.30 Pół godziny z Valatką
18.00 Wiadomości
18.30 W świecie koszykówki
19.00 S. „Ślady mordercy”
20.00 Wiadomości
20.20 S. „Stary”

22.30 Wiadomości
23.30 S. „Otwarty cel”
01.20 S. „Agenci sprawiedliwości”

6.15 „Piekielna droga”
7.20 „Silniki miast grzechu”
8.25 „Inny świat. Brazylia”
9.30 „Na jednym końcu haczyk”
10.00 „Zwiadowca przeszłości”
10.30 „Egza-dugnas”
11.00 S. dok. „Schronisko dla małych szympanów”
12.00 „Ameryka. Cztery pory roku”
13.10 „Ostrożnie – rodzina!”
14.00 „Przetrawianie”
15.00 S. dok. „Wezwanie złamanej czaszki”
16.00 „Gwiazdy lombardu”
18.00 „Licytacje”
19.00 „Jeden. Próba umiejętności”
20.00 „Ostatni taniec”
21.00 TV3 wiadomości
22.00 NBA Action
22.35 Mistrzostwa NBA „Suns”
„Timberwolves”

6.10 „Prosta kuchnia Mary”
6.40 „Łapacz snów”
8.00 S. „Specjaliści”
10.00 „Tajemnice Siostry Bonifacej II”
11.00 „Dziesięć lat młodszy”
11.30 „Rolnik szuka żony”
12.30 „Gotujemy z Jamiem Oliverem”
13.30 Pozdrowienia
15.45 „Złoty chłopak” dramat
17.45 S. „Yargi”
18.45 S. „Powrót Molphara”
19.45 S. „HIP. Wysoki potencjał

intelektualny"

21.00 „Pod Prą-
wem i Łaską. Oko
za oko” detektyw
22.55 „Potężne
serce” dramat
01.10 S. „Sommerda-
hl. Pierwszy kontakt

05.40 S. „Dziedzictwo”
06.30 „Sprawa
dla reportera”
07.20 „Słownik
polsko@polski”
07.55 „Słowo
na niedzielę”
08.00 „Transmi-
sja Mszy Świętej z
Sanktuarium Bo-
żego Miłosierdzia
w Łagiewnikach”
09.00 „Tydzień”
09.30 „ZdroWY Plan”
09.50 „Gryzo-
nia zimą”
10.15 „Do widze-
nia, do jutra”
11.55 S. „Ko-
misarz Alex”
12.55 „Między
ziemią a niebem”
13.00 „Anioł Pański”
13.15 „Między
ziemią a niebem”
13.40 „Czysta Miłość”
14.00 S. dok.
„Serengeti”
15.00 „Seksmi-
sja” komedia
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.35 „Daje słowo”
19.40 „Jaka to
melodia?”
20.30 „Program
informacyjny 19.30”
21.20 S. „Gra
z Cieniem”
22.20 „Rolnik
szuka żony”
23.25 „W. E. Królewski
romans” film obycz.

07.00 „Spotkania
z gwiazdami”
07.55 „Rozmowy
(nie)wygodne”
08.50 „Liturgie i
nabożeństwa 2024”

10.20 „Nenufary
Moneta magia wody
i światła” film dok.
12.05 „Od ucha do
ucha” filmy anim
12.30 S. „Rawhide”
13.35 „Wydarze-
nie aktualne”
14.40 „Mała księż-
niczka” film fab.
16.20 S. „Droga”
17.35 „Dobry tytuł”
18.15 „Niedziela z...”
20.40 „EnergacAME-
RIMAGE 2024”
21.00 „Ziemia
obiecana” film fab.
00.00 „Witaj smut-
ku, Sagan by Sa-
gan” film dok.

07.00 „Panorama”
07.40 S. „M
jak miłość”
08.30 „Pytanie
na śniadanie”
11.55 „Ważniejsza
od armat” film dok.
12.35 „Akade-
mia Życia”
12.55 „Między
ziemią a niebem”
13.00 „Anioł Pański”
13.15 „Między
ziemią a niebem”
13.50 „Słowo
na niedzielę”
14.00 „Transmisja
Mszy Świętej”
15.15 Koncert
16.25 „Pamięć
jest naszą ojczy-
zną” film dok.
18.00 „Teleexpress”
18.20 S. „M
jak miłość”
19.10 „Jak nas widzą”
19.40 „Daje słowo
Maciej Orłoś”
20.30 „Program
informacyjny 19.30”
21.20 S. „Stule-
cie Winnych”
22.15 „Z gwiaz-
dą przez świat”
23.10 „Biesiada
u hrabiny Kotłu-
baj” spektakl
00.20 Koncert

08.05 „Był taki dzień”
08.10 S. „Korona
królów. Jagiellonowie”
08.35 „Marzyciele
Książę Niezłomny”
09.00 „Szlakiem
miejsc niezwykłych”
09.10 „Według
Wandy” film dok.
09.35 „Adolf Lo-
ewe architekt”
09.55 „Piosenką
przez historię”
10.00 „Przeczytaj
mi tę historię”
10.05 S. „Wiedźmin”
10.50 „Polskie serce
Jerozolimy” film dok.
11.40 „Historia
kuchni polskiej”
12.20 „Na ratunek
Notre Dame”
13.15 „Życiodaj-
ne rzeki Półwyspu
Iberyjskiego”
14.05 „Skarbiec sztuki
Lubelszczyzny”
14.20 „Wojow-
nicy czasu”
14.50 „Flesz historii”
15.05 „Złoto dezer-
terów” film fab.
17.00 „Szlakiem
miejsc niezwykłych”
17.10 „Fake czy
historia?”
18.00 „Śpiewała Ewa
Demarczyk” film dok.
19.00 S. „Tajemnica
twierdzy szyfrów”
19.45 „Tajemni-
ce Archiwum”
20.00 „Szlakiem
miejsc niezwykłych”
20.10 „Było,
nie minęło”
20.30 „Drobną, kruchy
człowiek...” film dok.
21.25 „Nieznana
wojna na Północy”
22.20 S. „Matylda”

00.00 Odpowie-
dzialni za Kościół
00.30 Misja Szcze-
cin – Madagaskar
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w
obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Przeła-
mując bariery

01.55 Poczet Wiel-
kich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Święty na
każdy dzień
02.15 Rozmowy
niedokończone
03.20 Muzycz-
ne chwile
03.30 Manna z Nieba
03.45 Modlitwa
z telefonicznym
udziałem dzieci
04.00 Infor-
macje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc
Ojczyzna
05.00 Apel Ja-
snogórski
05.20 Polski
Punkt Widzenia
05.40 Odpowie-
dzialni za Kościół
06.05 Iluminator
07.00 Jestem mamą
07.15 Moc-
ni w Wierze
07.40 Muzycz-
ne chwile
07.50 Regał
08.15 Czas św. Nor-
berta. 900 lat Zakonu
Premonstratenskiego
08.45 Ocalić od
zapomnienia
08.55 Poczet
Wielkich Polaków
09.00 Słowo życia
09.05 Polski
Punkt Widzenia
09.25 Święty na
każdy dzień
09.30 Z Parlamen-
tu Europejskiego
10.00 Prymas
Stefan Wyszyński
10.10 Spotkanie z
Magdaleną Buczek
10.15 Manna z Nieba
10.30 Ojcowie
Niepodległości
11.00 Światowy
Dzień Ubogich
12.35 Przegląd
Katolickiego Tygo-
dnika „Niedziela”
12.40 Szansa na
dziecko napro-
technologia
13.00 Anioł Pański
z Ojcem Świętym
Franciszkiem
13.15 Papież Po-

lak do Rodaków
13.30 Z nie-
bem w sercu
14.25 Głos serca
15.10 Oddech Boga
16.00 Wieś to
też Polska
17.00 Infor-
macje dnia
17.10 Koncert życzeń
17.50 Matecz-
niki Polskości
18.00 Natu-
ra et Homo
18.30 Sól ziemi
18.55 Poczet
Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Infor-
macje dnia
19.15 Rozmowy
niedokończone
20.25 Święty na
każdy dzień
20.30 Moja ka-
tolicka rodzina
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc
Ojczyzna
22.00 Apel Ja-
snogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Retrospekcja
22.45 Stan Bezpie-
czeństwa Państwa
22.55 Święty na
każdy dzień
23.00 Polskie
dziedzictwo
23.30 Muzycz-
ne chwile
23.45 Jak wygrać
małżeństwo?

7.00 Jak to jest
zrobione?
9.00 Fani czte-
rech kółek
11.00 Łowcy sta-
roci: renowacje
15.00 Zapomnia-
ne i upuszczone
17.00 Fani czte-
rech kółek
19.00 Łowcy sta-
roci: renowacje
21.00 Łowie-
nie krabów
22.00 Włoska
służba graniczna
23.00 Kame-
ra policyjna

TVP
WILNO

6.30 Z Historią na Ty
6.50 Świadcwto
7.05 „Wyprawa profesora Gąbki” film anim.
7.10 Marceli Szpak dziwi się światu
7.25 Jesteśmy stąd
7.30 Dorwać wirusa
7.55 Makłowicz w podróży
8.20 Tańcząca ze światem
8.45 Przegląd tygodnia
9.10 Nowe spojrzenie
9.35 S. „Sześć siostr”
10.35 Gra słów
11.00 Moda na język polski
11.20 „Wyprawa profesora Gąbki” film anim.
11.30 Detektyw Literka
11.45 Strona po stronie
12.00 Świadcwto
12.10 S. „Dom nad rozlewiskiem”
13.00 Info Wilno
13.05 Tygiel
13.30 „Szkoly z klasą” film dok.
14.15 Jesteśmy stąd
14.20 „Ignacy Domeyko. Długi powrót” film dok.
15.15 Notacje
15.25 Polacy to wiedzą!
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Wyprawa profesora Gąbki” film anim.
17.20 Detektyw Literka
17.45 S. „Strażacy”
18.30 Wileński koncert życzeń
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Klub u reaktorów
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Le-

śniczówka”
21.50 Kultowe rozmowy
22.15 Tańcząca ze światem
22.40 Tygiel
23.00 S. „Wojenne dziewczyny”
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.20 Wileński koncert życzeń

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Doktor Martin”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bourdain. Części nieznane”
13.45 Momenty „Festiwalu Piosenki 2024”.
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.25 S. „Górski lekarz”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Historia rzeczy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 LRT forum
22.30 Wiadomości rowerowe
23.00 S. „ Fargo”
23.50 S. „Wikingowie”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Jesteś dla mnie najpiękniejsza”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwa-

we kwiaty”
12.00 Wiadomości
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Moja mała”
15.00 S. „Kakao”
16.00 Kto tu jest?
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Od...do...
21.00 S. „Poważne sprawy”
21.30 Wiadomości
22.30 „Ustawka” komedia
00.20 S. „L.A.'s Finest”

LRT | PLUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.05 Litwin w sercu
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Tydzień
8.30 7 dni w Kownie
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Żyj tak czyśto, jak to możliwe
12.00 „Legendy”
13.00 Zupa naukowa
13.30 Dzień Kultury
14.00 Koncert życzeń
15.35 S. „Doktor Martin”
16.20 S. „Serce kraju”
17.05 Euromaxx
17.20 Dzień dobry, Litwo
19.30 S. dok. „Spowiedź diabła. Zaginione taśmy Eichmanna”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Turniej piłkarski Ligi Narodów UEFA. Kosowo – Litwa.
23.45 Litewskie olimpijki

6.00 „Zrób to sam”
6.30 „Farma Vytara”
7.00 „Maroonland”
8.00 TV pomoc
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 S. „Chłopak”

14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 Świeże pomysły z LIDL
16.32 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Gwiazdki gwiazd”
21.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 Świeże pomysły z LIDL
22.32 „Ostre psy” komedia
01.05 S. „Rezydenci”

6.15 „Realna mistyka”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Wojny glin. Kijów”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „MacGyver”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „Śmiertelna broń”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Przemysł” dramat
23.20 „Naśladowca” thriller

lrytas.tv

5.00 Jestem wnioskodawcą
5.30 Przewodnik po długowieczności
6.00 Jak sobie pomóc
6.30 24/7
7.30 W świetle koszykówki
8.00 S. „Otwarty cel”

9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Aleksandra”
11.00 S. „Stary”
12.30 Czyste miasta
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Grzechy obcych”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 Życie w biznesie
17.30 Pierwszy raz
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Godzina TV wolność
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Lota”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.35 S. „Coroner”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Autopilot”
9.00 „Gazas dugnas”
9.30 „Magazy nowe wojny”
10.00 „Patagonia”
11.00 „Moją miłością jest kwarantanna”
12.00 „Mistrz kulinarny”
13.00 „Silniki miasta strachu”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Coroner”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Moją miłością jest kwarantanna”
20.00 „Jeden śmiech”
21.00 „Wyrok śmierci” thriller
23.05 „Play Dead” thriller

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Czarownica”
8.00 S. „Wróżka”

8.30 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Specjaliści”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Obiecany”
17.00 S. „Wróżka”
17.30 S. „Ślepa”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 „Historia łodzi”
23.30 „Pod Prawem i Łaską. Oko za oko”
01.25 S. „Praktykantka”

06.10 S. „Dziedzictwo”
06.55 „Info Poranek w tym: Serwis Info i Pogoda Info”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Studio Raban”
09.00 S. „Akcja 38”
09.50 S. „Ranczo”
10.50 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.50 S. dok. „Serengeti”
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akcja 38”

20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 „Piłka nożna Liga Narodów”
00.15 „Po złoto” film dok.

07.10 „Muzyczne poranki”
07.15 „Energa-CAMERIMAGE”
07.35 „Tamte lata, tamte dni”
08.10 „Z przytupem”
08.50 „Podróż z historią”
09.30 „Od ucha do ucha” filmy anim.
10.05 S. „Rawhide”
11.05 Benefis Włodzimierza Korcza
12.15 „Majewska Korcz okrągłe”
13.15 Dokument.pl
14.20 „Autor wychodzi” film TVP
15.15 „Parasolki z Cherbourg’a” film fab.
17.00 S. „Modrzejewska”
18.30 „Hala odlotów”
19.30 „Portrety”
20.40 „Energa-CAMERIMAGE”
21.00 „Filip” film fab.
23.15 Koncert
00.15 „Ziemia obiecana” film fab.

07.00 „Panorama”
07.35 „Dary z nieba”
08.00 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko.”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Przystanek Ameryka”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Stulecie Winnych”
14.20 „Kiedyś to było...”
14.55 „Polacy Światu”
15.05 „Kulturalni PL”
16.05 „Cześć, czy

mogę Cię zjeść?”
16.15 „Ale talent”
16.30 „Program informacyjny”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Słownik polsko@polski”
19.45 „Panorama”
20.00 „Polacy Światu”
20.10 „Wynalazki na medal”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Polskie drogi”
23.10 „Magazyn Ekspresu Reporterów”
00.10 Panorama

08.00 „Był taki dzień”
08.05 „Fake czy historia?”
08.50 „Przypadek Polski. Polityka i idee”
09.05 S. „Stulecie Winnych”
09.50 „Polska i świat z historią w tle”
10.05 „Historia Polski”
11.05 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
11.15 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.40 „Wiśła od źródła do ujścia” film dok.
12.30 „Niezwykłe historie z pocztówek”
12.45 „Spór o historię”
13.15 S. „Zmiennicy”
14.10 „Wokół projektów” film dok.
14.20 „U Pana Boga za miedzą” film fab.
16.10 „Przygoda na Szczelińcu” film dok.
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
17.00 „Był taki dzień”
17.05 „Z Historią na Ty”
17.25 „Sensa-

cje XX wieku”
18.15 „VI Brygada Pani Komendant” film dok.
19.10 „Polacy na morze”
19.35 „Flesz historii”
19.50 S. „Stulecie Winnych”
20.35 „Polska i świat z historią w tle”
20.50 „Historia w ożywionych obrazach”
21.05 „Historia w postaciach zapisana”
22.50 „Mała Polska” film dok.
23.45 „Prasa donosi”

00.00 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
00.30 Tam, gdzie Bóg płacze
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Światowy Dzień Ubogich
03.00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
03.15 Rozmowy niedokończone
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Tam, gdzie Bóg płacze
06.10 Sanktuarium polskie
06.30 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Ze szkolnej ławki
08.10 Uwieszony Prymas
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Wieś to też Polska
10.15 Słowo życia
10.20 Mateczniki Polskości
10.30 Moja katolicka rodzina
10.55 Święty na

każdy dzień
11.00 Informacje dnia
11.15 Rozmowy niedokończone
12.20 Stan Bezpieczeństwa Państwa
12.30 Warto być ojcem
12.45 Muzyczne chwile
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 W pułapce wojny
14.00 Artystyczna dusza
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Człowiek bez twarzy
16.00 Bogu i ludziom ks. Stanisław Sudoł
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Sanktuarium polskie
17.30 Porady Medyczne Bonifratrów
18.00 Świadkowie
18.30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
23.30 Filmowe Życiorysy PL

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to działa?
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
17.30 Skarby z szopy
18.00 Fani czterech kółek
19.00 Jak to działa?
19.30 Jak to jest zrobione?
21.00 Nagi instynkt przetrwania
22.00 Przeżyć na trawie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

7.05 „Eliasz i Pi-stulka” film anim.
7.15 Alchemik
7.30 Pożyteczni.pl
7.55 Górna pół-ka smaku
8.20 Ukryte skarby
8.45 Rozmowy niesymetryczne
9.35 S. „Sześć siostr”
10.30 Gra słów
10.55 Słownik polsko@polski
11.20 Alchemik
11.40 Tyci ency-klopedia Bzyka
11.45 Kultowe rozmowy
12.10 S. „Koro-na królów”
12.35 S. „Leśnicówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Rozmowy w Mackiewiczówce
13.30 Polacy to wiedzą!
13.55 To jest grane
14.20 „Tolek, Banan i inni” film dok.
15.20 Jesteśmy stąd
15.25 „Sukces jest kobietą”
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Eliasz i Pi-stulka” film anim.
17.20 Raport naukowy
17.45 S. „Tygry-sy Europy”
18.25 Notacje
18.35 Z Historią na Ty
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Z pamięci
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Komi-sarz Alex”
21.50 Kultowe rozmowy
22.15 Ukryte skarby
22.35 Rozmowy w Mackiewiczówce
23.05 S. „Paradoks”
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Z Historią na Ty

00.45 S. „Tygry-sy Europy”

6.00 Hymn Repu-bliki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Morder-stwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Doktor Martin”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bour-dain. Części nieznane”
13.45 Momenty „Festi-walu Piosenki 2024”.
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.25** S. „Raj dla kobiet”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 „LRT słyszy”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wieczorem z Audrium Giržad
22.30 Wiadomo-ści rowerowe
23.00 S. „Fargo”
23.50 S. „Wikingowie”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Jesteś dla mnie najpiękniejsza”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwa-we kwiaty”
12.00 Wiadomości
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Moja mała”
15.00 S. „Kakao”
16.00 Kto tu jest?
16.30 Dobry wie-czór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Całuję. Rūta
21.00 S. „Poważ-ne sprawy”
21.30 Wiadomości

22.30 „Pan i Pani Kiler” komedia
00.35 S. „L.A.’s Finest”

6.00 Hymn Repu-bliki Litewskiej
6.05 Dzikie świat świerku
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Legendy
8.30 Menora
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Jesteśmy Ukraińcami
12.00 „Arturas Po-viliūnas. Dyplomata sportowy” film dok.
13.00 Notatki przyrodnika
13.30 Oto kino
14.00 Opera
15.05 Muzyczna po-dróż z Sheep Got Waxed
15.35 S. „Doktor Martin”
16.20 S. „Serce kraju”
17.05 Euromaxx
17.20 Dzień do-bry, Litwo
19.30 „Historia przy-szłości. Litwa” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Mały, powolny, ale uparty” dramat
23.15 Euromaxx
23.30 „Notatki przyrodnika”

6.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”
6.30 „Show dobre-go wieczoru”
8.00 TV pomoc
10.00 S. „W wi-rze miłości”
11.00 S. „Ko-biecy lekarz”
12.00 Świeże po-mysły z LIDL
12.02 S. „Chłopak”
14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.00 Świeże po-mysły z LIDL
16.32 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 S. „Gliny”
21.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”

21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 Świeże po-mysły z LIDL
22.32 „W cywilu 1” dramat
00.25 S. „Rezydenci”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Wojny glin. Kijów”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „MacGyver”
11.30 „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „Za-bójcza broń”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Impact Earth” film fab.
22.55 „Zabójcza broń 4” komedia

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Szlaki par-tyzanckie
8.00 S. „Otwarty cel”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Aleksandra”
11.00 S. „Stary”
12.30 Anatomia mieszkania
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Grze-chy obcych”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Niespodzie-wana sprawiedliwość”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter

20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Zabiorę twoją rodzinę”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.40 S. „Coroner”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Ostroż-nie – rodzina!”
9.00 „Zwiadowca przeszłości”
9.30 „Magazy-nowe wojny”
10.00 „Najzabawniej-sze filmiki Ameryki”
11.00 „Detektywi 911”
12.00 „Mistrz kulinarny”
13.00 „Czyn-nik strachu”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Coroner”
18.00 S. „Simp-sonowie”
19.00 „Detektywi 209”
20.00 „Najzabawniej-sze filmiki Ameryki”
21.45 „Ex Ma-china” dramat
00.20 S. „Bosch”

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Czarownica”
8.00 S. „Wróżka”
8.30 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Specjaliści”
12.00 S. „Zabój-cze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Obiecany”
17.00 S. „Wróżka”
17.30 S. „Ślepa”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 „Nie zabijaj”
23.25 „Morder-stwo francuskie”

06.05 S. „Dziedzictwo”
06.55 Info Poranek
08.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
08.30 „Pełnia Wiary”
09.00 S. „Akacja 38”
09.50 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 Agrobiznes
13.40 „Magażyn Rolniczy”
14.00 „Wyspy Owcze sekretne piękno” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akacja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
22.05 S. „Ojciec Mateusz”
23.05 „Sprawa dla reportera”
00.05 „Król Karol III. Nowa Monarchia” film dok.

07.05 Afisz kulturalny ekstra
07.15 Muzyczne poranki
07.40 „Tamte lata, tamte dni”
08.20 „Podróż z historią”
09.05 „Wydarzenie aktualne”

09.40 „Którędy po sztukę”
10.05 S. „Modrzejewska”
11.35 „Diego” film dok.
14.00 „Reżyserzy”
14.55 Wydarzenie aktualne
15.35 „Awantura o Basię” film obycz.
17.35 S. „Modrzejewska”
19.05 Którędy po sztukę
19.20 Reportaż o sztuce
20.00 „Piano” film dok.
21.00 Hala odlotów
22.00 „Strach” dramat
23.35 S. „Matylda”

07.00 „Panorama”
07.35 „Słownik polsko@polski”
08.00 „Górna półka smaku”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Hello Polonia”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „O mnie się nie martw”
15.05 „Studio w kontakcie”
15.50 „Całkiem niezła historia”
16.05 S. „Bajki Pana Bałagana”
16.30 „Program informacyjny”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Zakochaj się w Polsce”
19.45 „Panorama”
20.10 „W obiektywie Polonii”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Pitbull”
23.15 „Polonia 24”

08.05 „Był taki dzień”
08.10 „Fake czy historia?”
09.00 S. „Stulecie Winnych”
09.45 „Polska i świat z historią w tle”
10.05 „Marzyciele”
10.30 „Historia Polski”
11.20 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.40 „Rzeczpospolita Reaktywacja” film dok.
12.40 „Jan Polkowski. Moje miejsce na Ziemi. Kraków” film dok.
13.00 „Przypadek Polski. Polityka i idee”
13.15 S. „Zmiennicy”
14.10 „Prasa donosi”
14.15 „Z Historią na Ty”
14.35 „Narbo Martius córka Rzymu” film dok.
15.25 „Niezwyczajne historie z pocztówek”
15.40 „Obywatel Zamek” film dok.
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Polacy na ratunek Żydom”
17.10 „Sensacje XX wieku”
17.55 „Polacy na morze”
18.20 „Narodziny polskich skrzydeł” film dok.
19.10 „Flesz historii”
19.25 „Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939-1945”
19.40 „Piosenką przez historię”
19.50 S. „Stulecie Winnych”
20.35 „Polacy na ratunek Żydom”
20.50 „Koło historii”
21.10 „Zygmunt Wróblewski. Gorący tlen” film dok.
22.00 „Waleśa. Człowiek z nadziei” film fab.
00.00 „Sensacje XX wieku”
00.05 Generał naszej

wolności – kpt. Janusz Bełza
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Sanktuaria polskie
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Mysłąc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 János Eszterházy. Niewymazana historia
07.00 Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu
07.50 Muzyczne chwile
08.00 Po stronie prawdy
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Słowo życia
09.40 Muzyczne chwile
09.55 Święty na każdy dzień
10.00 Na zdrowie
10.20 Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu
10.50 Mateczniki Polskości
11.00 Informacje dnia
11.15 Rozmowy niedokończone
12.25 Mysłąc Ojczyzna
12.35 Przyroda i ludzie
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Wykłady z konferencji „Remini-

scencji śmierci ks. Jerzego Popiełuszki”
13.45 Walka o życie
14.20 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.35 Życiu powiedzmy TAK
16.00 Po stronie prawdy
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
17.35 Sól ziemi
18.05 Akademia prolife
18.15 Muzyczne chwile
18.30 Odpowiedzialni za Kościół
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Przyjaciele i bohaterowie
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Głos Polski
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Głos serca
23.45 Restauracja

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
12.00 Łowcy staroci
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Łowcy staroci: renowacje
22.00 Łowcy staroci: renowacje
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

6.45 Studio Wilno
7.05 Superkrowe ABC
7.30 Imbir i Cytryna
7.55 Okrasa łamie przepisy
8.20 Z Andrussem po Galicji
8.45 Polonia 24
9.20 Kim ja jestem?
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.30 Gra słów
10.55 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11.20 Superkrowe ABC
11.40 Czapu Czipu
11.50 Kultowe rozmowy
12.15 S. „Komisarz Alex”
13.00 Info Wilno
13.05 Imbir i Cytryna
13.25 Do śmiechu!
14.20 „Polski Berlin” film dok.
15.00 Strona po stronie
15.15 Świadectwo
15.25 Stacja Arktyka
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Czapu Czipu”
17.20 Superkrowe ABC
17.45 S. „Na dobre i na złe”
18.35 Unia kulinarna
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Zapomniani, odzyskani
19.40 S. „Dom nad rozlewiskiem”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 Piątkowy wieczór filmowy
22.45 Imbir i Cytryna
23.05 S. „Ojciec Mateusz”
00.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Unia kulinarna

6.00 Hymn Republiki Litewskiej

6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Doktor Martin”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bourdain. Części nieznane”
13.45 Momenty „Festiwalu Piosenki 2024”
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.25 S. „Raj dla kobiet”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Euroliga przez LRT
19.45 Turniej koszykówki Euroligi. „Žalgiris – „Fenerbahçe Beko”
22.00 Złoty umysł
23.15 „Dziewczyna w pociągu” dramat
01.05 „Trzej Stoogi” komedia

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Jesteś dla mnie najpiękniejsza”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 Wiadomości
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Moja mała”
15.00 S. „Kakao”
16.00 Kto tu jest?
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
21.00 „Cash Out” film fab.
22.50 „Bliski wróg” thriller
00.35 „Krwawy diament” thriller

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 LRT słyszy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 „Wieczorem z Audrium Giržad”
8.30 Niedzielne przemyslenia
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 „Historia przyszości. Litwa” film dok.
13.00 „Litwin w sercu”
14.00 Kocham Litwę
15.35 S. „Doktor Martin”
16.20 S. „Serce kraju”
17.05 Euromaxx
17.20 Dzień dobry, Litwo
19.30 Otwarta kombinacja
20.00 Dzień Kultury
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Zaczyna się złościć” komedia
23.10 Euromaxx
23.30 „O świecie X”

6.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”
6.30 S. „Gliny”
8.00 „TV pomoc”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Kobiety lekarz”
12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 S. „Chłopak”
14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 Świeże pomysły z LIDL
16.32 TV Pomoc
17.55 Talenty grillowania LIDL
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Epoka lodowcowa” film anim.
21.30 Wieczne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 Świeże po-

mysły z LIDL
22.32 „Szybcy i wściekli 6” film fab.
01.05 „Odważ się zdobyć faceta” komedia

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Wojny glin. Kijów”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „MacGyver”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 Wrestling
21.00 „Ostatnia misja USS Indianapolis” dramat
23.30 „Impact Earth” film fab.

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Pierwszy raz
8.00 Godzina TV wolność
9.30 Życie w biznesie
10.00 Formuła zdrowia
10.30 Pyszne życie
11.00 Przewodnik po długowieczności
11.30 Nasze zwierzęta
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Ela Shion. Niewierność”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Pół godziny z Valatką
17.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.20 S. „Zabiorę twoją rodzinę”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda

23.00 Anatomia mieszkania
23.30 Pół godziny z Valatką
00.00 Godzina TV wolność

5.40 S. „Coroner”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Ostrożnie – rodzina!”
9.00 „Przewodnik budowlany”
9.30 „Wojny magazynowe”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 „Detektywi 209”
12.00 „Mistrz kulinarny”
13.00 „Czynnik strachu”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Coroner”
17.00 S. „Badacz”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Moją miłością jest kwarantanna”
20.00 „Gliny”
21.00 „Nieznosny ciężar wielkiego talentu” komedia
23.10 „Demaskator” dramat

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Czarownica”
8.00 S. „Wróżka”
8.30 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Specjaliści”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Obiecany”
17.00 S. „Wróżka”
17.30 S. „Ślepa”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”

21.00 „Cichy świadek”
23.15 „Van Der Valka II. Zemsta w Amsterdamie”
01.10 „Nie zabijaj”

06.10 „Dziedzictwo”
07.55 „Info Poranek”
08.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
08.30 „Agape Bliśko Ciebie”
09.00 S. „Akacja 38”
09.50 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 „Okrasa łamie przepisy”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magażyn Rolniczy”
13.55 „Opowieść motyla” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akacja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 „Piłka nożna Liga Narodów 2024”
00.15 „Seksmissja” komedia

07.05 „Afisz kulturalny ekstra”
07.15 „Muzyczne poranki”
07.40 „Tamte lata, tamte dni”
08.20 S. „Podróże z historią”
09.00 „Wędrowiec Polski”
09.40 „Wydarze-

nie aktualne”
10.05 S. „Modrzejewska”
11.40 „Awantura o Basię” film obycz.
13.35 „Wydarzenie aktualne”
14.05 „Piano” film dok.
15.00 „Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka”
15.40 „Jak się pozbyć czarnego kota” komedia
17.15 „Benefis”
19.20 „Wydarzenie aktualne”
20.00 „Reżyserzy”
21.00 „Kansas City” film fab.
23.10 Hala odlotów

07.00 „Panorama”
07.35 „Zakochaj się w Polsce”
08.00 „Makłowicz w podróży”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „W obiektywie Polonii”
12.30 „Wszystko przed nami”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „M jak miłość”
15.05 „Polonia 24”
15.45 S. anim. „Marceli Szpak dziwi się światu”
15.55 „Dziwne przygody Koziołka Matołka”
16.05 „Baśnie i bajki polskie” film anim.
16.30 „Program informacyjny”
17.00 „Szansa na sukces”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Stacja Innowacja”
19.30 „Całkiem niezła historia”
19.45 „Panorama”
20.10 „Przystanek Ameryka”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Na dobre i na złe”

22.20 S. „Na sygnale”
23.10 S. „Alternatywy 4”
00.10 Panorama

07.55 „Był taki dzień”
08.00 „Flesz historii”
08.10 „Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939 1945”
08.30 „Spór o historię”
09.00 S. „Stulecie Winnych”
09.45 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
09.50 „Niezwykłe historie z pocztówek”
10.05 „Historia Polski” film dok.
10.55 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.15 „Paleta dziejów”
11.35 „Polska. Królewski szlak” film dok.
12.25 „Fake czy historia?”
13.15 S. „Zmiennicy”
14.15 „Był taki dzień”
14.20 „Polacy na morze”
14.45 „Kultowe zabytki” film dok.
15.35 „Rocamador średniowieczne miasto” film dok.
16.25 „Kolebka Solidarności”
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Z Historią na Ty”
17.15 „Sensacje XX wieku”
18.05 „Zamki kresowe Rzeczypospolitej”
18.25 „Władysław hr. Zamoyski. Pan z Wielkopolski. Władca Tatr” film dok.
19.25 „Polskie 100 lat”
19.50 S. „Stulecie Winnych”
20.35 „Anglik w Opolu” film dok.
21.00 „Śladami Potopu” film dok.
21.50 „Światło i szkło”
22.00 „Geniusze i marzyciele. Ludwik Hirsztfeld” film dok.
23.00 „Polska i świat z historią w tle”

23.15 „Wycieczka” film dok.
00.05 „Sensacje XX wieku”

00.00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Odpowiedzialni za Kościół
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Przyjaciele i bohaterowie
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Głos Polski
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Pożegnanie bohatera. Śp. Kpt. Tadeusz Gajda ps. „Tarzan”
06.30 Ze szkolnej ławki
07.40 Powrót
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.40 Słowo życia
09.45 W służbie Bogu i Ojczyźnie
10.10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
10.35 Święty na każdy dzień
10.45 Jestem mamą
11.00 Informacje dnia
11.15 Rozmowy niedokończone
12.25 Głos Polski
12.35 Natura et Homo
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Ku pokrzepieniu powstańców
13.30 Historia Obrazu Matka Boska AK
14.00 Ukraińska zbrodnia w Hucie Pieniackiej
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Drzwi do lasu
15.55 Słowo życia
16.00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
16.20 Mocni w Wierze
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Natura Obiektywnie
17.40 Prosto o gospodarce
18.00 „Mazurek Dąbrowskiego” – od piosenki żołnierskiej do hymnu narodowego
18.30 Geopolityka
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Westerplatte Młodych
20.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
20.30 Brat Franciszek
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzną
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Oddech Boga
23.50 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
23.55 Stan wojenny w Polsce – znaczenie i konsekwencje

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
10.05 Łowcy staroci
14.00 Złota gorączka
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Zabójcze łowienie
22.00 Życie codzienne służby granicznej
23.00 Kamera policyjna
24.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP
WILNO

6.30 Scena Klasyczna
7.05 Domisie
7.30 Rok w ogrodzie
8.00 Unia kulinarna
8.25 Podróże z historią
8.50 Tygiel
9.10 Notacje
9.25 Korona Gór Polski
9.50 Podróże Małej i Dużej
10.15 Domisie
10.35 S. „Janka”
11.10 „Szkoły z klasą” film dok.
11.55 W światłach muzyki
12.00 S. „Plebania”
12.45 W światłach muzyki
13.10 Imbir i Cytryna
13.35 S. „Kocham Alex”
14.20 Daję słowo – Maciej Orłoś
15.05 Va Banque
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 Z Historią na Ty
16.40 Polacy Świata
16.45 S. „Ojciec Mateusz”
17.30 Nowe spojrzenie
18.00 S. „Komediantka”
19.00 Info Wilno
19.15 Ewangelia Litewski
19.25 Strona po stronie
19.40 Tygiel
20.00 Polacy to wiedzą!
20.30 Program informacyjny
21.10 The Voice of Poland
22.25 Tylko jeden skecz
22.40 The Voice of Poland
23.55 S. „Dom nad rozlewiskiem”
00.40 To jest grane
01.10 Info Wilno

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzikie świat zwierku
7.00 „(Nie)emigranci”
8.00 O świecie X
8.30 Sezon zdrowia
9.00, 9.35, Dzień dobry Litwo
9.30, 10.30, 11.30 Wiadomości
12.00 S. dok. „Wielka pogoda (i jak ją przetrwać)”
12.55 . dok. „Dziś Rok Afryki”
13.50 S. „Agata Kristi”
15.30 Wiadomości
15.45 Koncert życzeń
17.30 Kuchnia Beaty
18.30 Wiadomości
19.00 Szaleństwo na punkcie kół
19.30 Styl
20.30 Panorama
21.00 Kocham Litwę
22.40 „21 Jump Street” komedia
00.30 „Musztarda podchodzi mi do nosa” komedia

6.00 Filmy anim.
9.30 „The Pinchers” High Voltage Heist” film fab.
11.25 „Bibi & Tina Voll Verhex!” film fab.
13.45 „Miss Agent 2: Uzbrojona i urocza” komedia
16.10 „Jak stracić chłopaka w 10 dni” komedia
18.30 Wiadomości
19.30 Muzyczny show „Maska”
22.00 „Jumanji: Przygoda w dżunglii” komedia
00.25 „Kac Vegas w Bangkoku” komedia

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Sezon zdrowia
6.30 Kuchnia Beaty
7.25 Złoty umysł
8.30 „Notatki przyrodnika”
9.00 Kalendarz

ogrodnika.
9.30 Żyj tak czysto, jak to możliwe
10.00 Co jest lepsze, sąsiedzie?
10.30 Pogoń
11.00 Jesteśmy Ukraińcami
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 Litwin w sercu
13.00 Zupa naukowa
13.30 „Odblaski”
14.00 Uwaga! Szukamy sztuki
14.30 O świecie X
15.00 Euromaxx
15.30 Dzień Kultury
16.00 Wilnianie
16.30 Koncert
17.30 Z okazji 60lecia aktora, reżysera Aidasa Giniotisa
18.30 Pół godziny do Małej Eurowizji
19.00 Mała Eurowizja 2024
21.30 Morderstwo w Orient Expressie
23.40 S. „Ela Schon”
17.30 Euromaxx
17.55 „Martwe Wilno. Historie cmentarza Bernardynów” film dok.
18.50 Łyżwiarstwo figurowe. Grand Prix Francji
20.30 Panorama
21.00 „Vincent, François, Paul... i inni” dramat
22.55 S. „Ela Schon”
00.25 Kocham Litwę

6.00 Seriale anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „Wezwijmy lekarza”
9.30 „W świecie zwierząt”
10.00 „Farma Vytara”
10.30 „Zrób sam”
11.00 „Przepis na dobry weekend”
11.30 „Wróżby Kotryny”
12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 S dok. „Tajemnice Dzikiej Australii”

13.10 „Dragonball. Ewolucja” dramat
14.50 Świeże pomysły z LIDL
14.52 „Między nami kosmos” dramat
17.20 „Co po ilu?”
18.30 Wiadomości TV3
19.30 Gra „galvOK”
22.00 „Gladiator” film fab.
01.20 „Nadzieja” dramat

6.00 „Realna mistyka”
8.00 „Czas działać”
9.00 „LEGO Masters”
10.00 „Równik – pas życia” film dok.
11.05 S. dok. „Warsztat naprawczy”
12.05 „Kuchenne koszmary”
13.00 „Realna mistyka”
14.05 „Walka ekstrasensów”
16.30 Mistrzostwa LKL „Nevėžis–Optibet” „Neptūnas”
19.00 Mistrzostwa LKL „Uniclub Bet Juventus” „Šiauliai – Casino Admiral”
21.15 „Wróg publiczny” thriller
00.00 Wrestling

lrytas.tv

5.00 „Realna mistyka”
6.00 S. „Grzechy obcych”
8.00 W cieniu mężczyzn
8.30 „Szlaki partyzanckie”
9.00 „Litwa świata”
10.00 Pyszne życie
10.30 „Kod zdrowia”
11.00 Czyste miasta
11.30 Anatomia mieszkania
12.00 S. „Otwarty cel”
14.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
16.00 Wiadomości
16.30 Muzea litewskie
17.00 Pierwszy raz
17.30 Życie

w biznesie
18.00 Wiadomości
18.30 Bushido ring
19.00 S. „Przypadki paranormalne 911”
20.00 Wiadomości
20.20 S. „Stary”
22.30 Wiadomości
23.30 S. „Otwarty cel”

6.25 „Piekielna droga”
7.25 „Silniki miasta grzechu”
8.25 „Inny świat. Brazylia”
9.30 „Przewodnik budowlany”
10.00 „Jestem rajdowcą”
10.30 „Gazas dugnas”
11.00 S. dok. „Patagonia. Życie na krańcu świata”
12.00 S. dok. „Tajemnice Mekongu”
13.05 „Ostrożnie – rodzina!”
14.00 „Twardziele”
15.00 S. dok. „Wezwanie złamanej czaszki”
16.00 „Magazynewe wojny”
18.00 „Licytacje”
19.00 „Jeden. Próba umiejętności”
20.00 „Ostatni taniec”
21.00 TV3 wiadomości
22.00 „Tatażyta z Auschwitz” melodramat
23.15 „Świat w ogniu” film fab.

6.10 „Prosta kuchnia Mary”
6.40 „Łapacz snów”
8.00 S. „Specjaliści”
10.00 „Tajemnice Siostry Bonifacej II”
11.00 Dziesięć lat młodszy
12.00 „Gotujemy z Jamiem Oliverem”
13.00 „Wielka ucieczka Gordona”
14.15 „Maryja

Platforma spacerowa nad fontanną di Trevi

Nad rzymską fontanną di Trevi zbudowana została platforma spacerowa, z której można będzie z bliska oglądać słynny barokowy zabytek. To kolejny etap prac konserwacyjnych. Po ich zakończeniu władze zamierzają wprowadzić drobną opłatę za wstęp na ten podest.

Od października rzymska fontanna di Trevi, uważana za najpiękniejszą na świecie, jest niedostępna dla turystów z powodu prowadzonych tam robót. Po opróżnieniu z wody ogrodzono ją przezroczystymi panelami, co wywołuje rozczarowanie tysięcy turystów, chcących z bliska zobaczyć jeden z symboli Wiecznego Miasta. Fot. Freepik.com

Policzyli kozice w Tatrach: jest nowych 67 kozłąt

Podczas jesiennego liczenia kozic w Tatrach przyrodnicy naliczyli 949 sztuk tych chronionych zwierząt, w tym 67 kozłąt urodzonych wiosną tego roku — podał Tatrzański Park Narodowy (TPN). Więcej osobników zanotowano po słowackiej stronie.

Po polskiej stronie zaobserwowano 312 osobników, w tym 26 kozłąt. Przyrodników szczególnie cieszy przychówek kozic. Kozłęta, które przyszły na świat wiosną, stanowią ponad 7 proc. całej populacji. Dla porównania wiosną tego roku przyrodnicy naliczyli w całych Tatrach 793 kozice, a jesienią ub. roku — 926 zwierząt.

„Warto pamiętać, że podział na polskie i słowackie kozice jest umowny, bo zwierzęta przemieszczają się swobodnie przez granicę, dlatego liczenie odbywa się równocześnie po obu stronach Tatr, a najistotniejszy jest łączny wynik” — wyjaśnił TPN. Według przyrodników, błąd oszacowania może wynosić ok. 10 proc.

Po ośmiu latach pies wrócił do domu

Pies rasy cocker spaniel o imieniu Daisy wrócił do swoich właścicieli w południowo-wschodniej Anglii po 8 latach od kradzieży. Policja wpadła na trop czworonoga dzięki czipowi. Daisy miała rok, gdy w listopadzie 2016 r., wraz z trzema innymi psami myśliwskimi, została ukradzioną z rodzinnej zagrody. Przełom nastąpił 29 października 2024 r., gdy policja otrzymała informację, że ktoś próbował zaktualizować dane czipu Daisy. Funkcjonariusze skontaktowali się z firmą zarządzającą urządzeniami i uzyskali dane nowych właścicieli. Dwa dni później policjanci zwrócili suczkę właścicielom.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka

12 listopada redakcja „Kuriera Wileńskiego” gościła uczniów, którzy przybyli po nagrody w konkursie Pocopotka, a także dyrektora oraz nauczycielki Wileńskiej Szkoły — Centrum Wielofunkcyjnego w Werkach Fot. Andrzej Podworski